

6426. 15. 1
DISSERTATIONEM INAUGURALEM IURIDICAM,
SISTENTEM

31
JVS DEVOLVTIONIS
IN BRABANTIA VSITATVM,
IN IURE CIVILI RADICATVM,

vulgò
Das Abwählungs-Recht,

1726
104
MAGNIFICO RECTORE VNIVERSITATIS
AC PRO-CANCELLARIO,
REVERENDISSIMO ET PER-ILLVSTRI DOMINO,
DOMINO

CHRISTOPHORO IGNATIO
DE GVDENVS, J. V. D.

DENOMINATO CONFIRMATO ET PROXIME CONSECRANDO SVFFRAGANEO
ERFORDIENSI ET EPISCOPO ANEMORIENSI, INSIGNIS ECCLES. COLLEG. S. SEV.
CAN. CAP. ET SCHOLAST. EMINENT. AC CELSISS. PRINC. ELECT. MO-
GVNT. CONSIL. ECCLESIAST. EIVSDEMQUE PER THVRING.
IN SPIRIT. SIGILLIFERO,

EX CONSENSV ILLVSTRIS FCTORVM ORDINIS,
SVB PRÆSIDIO OMNIPOTENTIS
PRO SVMMIS IN VTROQUE IURE HONORIBVS
RITE CAPESSENDIS,

H. L. Q. C.

DIE III. JVNII A. O. R. M DCC XXVI.

PVBLCO ERVDITORVM EXAMINI SVBMITTIT
AVTOR

25.
JOANNES HENRICVS Meier
Erfurth.

ERFORDIÆ, Typis GROSCHLANIS, Acad. Typogr.

80.

12

DISSERTATIONE IN JURE CIVILI RADICATA

IN JURE CIVILI RADICATA
IN PRAXI USUATA
IUS DE VOLUNTARIIS

Christophorus Ignatius de Gadenus

MAGNifico RECTORI UNIVERSITATIS
AC PRO CANCELLARIO
DOMINO

CHRISTOPHORO IGNATIO
DE GADENUS J. U. D.

EX CONSUE. IURIS RECTORUM ORDINE
SUB PRÆSIDI OMNIPOTENTIS
PRO SUMMIS IN JURE HONORIBUS

AVTOR
LUDWIG WILHELM LAMINI SUBMITTIT

JOHANNES THEOPHILUS

LEIPZIG, THE GROSCHNER, 1788

Q. D. B. V.
DISSERTATIONIS INAUGVRALIS
CAPVT PROOEMIALE

Ogitanti deliberantique mihi, quale specimen Inaugurale eruditorum subjicerem examini? difficilis admodum optio fuit; vagatus enim per amplissimos Juris materiarum campos, unam utilitatem alteram jucunditatem commendare, inveni, ideoque diu hæsitavi. Incidi tandem in rariorem illam JURIS DEVOLVTIONIS IN BRABANTIA VSITATI RADICATI IN JURE CIVILI, quippe cujus occasione magnum illud & luctuosum bellum Galliæ inter & Hispaniæ Regem, Ludovicum M. & Philippum IV. exarsit, quod & potissimum mihi legenti historiam ansam de illo jure differendi præbuit, eo magis cum dictum jus in nostro Jure Civili fundatum, nec ab eo plane alienum esse repererim. Ea propter ab illis me facile veniam impetraturum spero, qui forte melius me fecisse putabunt, si materiam potius ex Jure Patrio vel Civili tractandam

A 2

aggres-

aggressus essem. Tantum enim abest, ut exera jura penetrare culpabile, ut potius, positis fundamentis in Jure Civili, laudabile sit, præprimis cum rumores tale jus per totum fere terrarum orbem spargant, dubiamque atque intellectu difficilem reddant historiam. Tibi igitur B.L. theses has Inaugurales, ea qua decet observantia, offero, & si forte in uno atque altero me errasse deprehendis, ignoscas atque imbecillitati humanæ, (homo enim sum & nihil humani à me alienum puto) imputes velim. TE autem Deum Ter Opt. max. supplex rogo, velis cœptis meis annuere, tuaque gratia mihi adfistere quam clementissime.

CAP. I.
TRACTANTIS GENERALIORA
VSVSFRUCTVS

§. I.

Merito quædam generalia de usufr. præmittuntur,

Demonstraturus, Divino favente Numine, Jus Devolutionis in Brabantia usitatum, radicatum in Jure Civili; opera pretium me facturum autumo, si priusquam materiam juris Devolutionis ipsam sub incudem revocem, nonnulla generalia de Usufructu, utpote in quo consistit memoratum jus, præmiserim; præsertim cum circa Etymologiam vocum nihil noratu dignum occurrat, Homonymia vero ab additis verbis: in Brabantia usitatum, excludatur; ita ut illud Jus Devolutionis Ecclesiasticum, (quod est translatio potestatis, quæ datur in beneficia ab aliquo in alteram personam ex facto vel negligentia, potestatem habentis. THOLOSAN. Syntagm. jur. civ. L. 17. c. g. n. 2.) ab hoc toto differat cœlo, uti etiam clarius patebit tam ex definitione & natura istius

istius juris postea indaganda. Me certe non praterit remanere aliquam in voce juris, quod varie in jure sumitur l. 11. ff. de J. J. sed quis non videt, hic nomen juris nihil aliud significare, quam sanctionem vel legem ipsam in Brabantia latam; quatenus autem pro attributo personæ sumitur, primario huc non spectare? quæ distinctio GROTH l. 1. c. 1. varias significationes æquivoci istius nominis subse comprehendit, uti eleganter deducit HUBER. in præf. ad tit. ff. de J. §. 7. n. 10..

§. II.

Vis & effectus Domini is quidem est, ut cuilibet de re sua libere disponere liceat, quod & confirmat definitio ejus, quam ab effectu sic tradunt Doctores: quod nimirum sit jus de re corporali pro arbitrio disponendi, eamque vindicandi; ista autem facultas cum distinctione dominiorum non tam absolute & sic interpretanda est, ac si omnem omnino communionem cessare faciat, accidit inde ut alteri quoddam jus, vel ex solo animi affectu, vel etiam ex necessitate, commoditatis vel utilitatis gratia concedere soleamus atque debeamus. PVFEND. l. 4. c. 8. §. 1. Præcipua autem jura, quæ nobis competunt in re aliena, sunt jus Emphyteuticum, superficiarium, bonæ fidei possessoris & servitus PVFENDORFF. d. l. n. 2. & aliquot segg. Quod tres priores attinet species, ista hujus loci non sunt; ideoque & illas intactas relinquens, me confero ad ultimam, quæ propius accedit meo proposito.

Dominium non tollit omnem communionem.

§. III.

Ab eo, cui debetur, servitutem sic definire licet, quod sit jus in re aliena, quo ille alteri utilitatem quandam debet ac præstat, ita ut dominus in eo aliquid pati vel non facere cogatur; arg. l. 15. ff. de servit. Intuitu vero ejus, qui debet est obligatio alteri emolumentum concedendi, aut in alterius commodum a certo usu rei suæ abstinendi. PVFEND. d. l. §. 6. Rectissime abstinendi vel concedendi dixi, cum expediti sit juris, nullam servitutem in faciendo consistere, d. l. 15. §. 1. unica excepta,

Definitio servitutem & Distinctio.

nimirum oneris ferendi; quamvis & circa hanc dissensus fuerit inter Ictos, ut videre licet in *L. 6. §. 2. ff. si serv. vind.* Immo Huberus contendit hoc potius ex pacto esse, quam natura servitutis in *Præl. ad tit. ff. de serv. n. 11.* Ita definita servitus distinguitur in personalem & realem, cui ultimæ nomen generis simpliciter in jure nostro tribuitur *r. r. ff. de Serv.* Servitus autem realis est, cum prædium alienum vicino prædio servit, *l. 10. ff. commun. præd.* Illa personalis, ideo sic dicta, quia cum persona extinguitur, *L. 3. §. fin. quemad. usufr. amitt. L. 16. C. de Usufr.* debetur a prædio alieno personæ, *L. 1. ff. de Servitut.* Tales tres vulgo enumerantur: Ususfructus, Usus, & Habitatio. Ultimam pro servitute personali non agnoscimus contra *DD. communiter.* De prima autem mihi agendum, misso usu junctis servitutibus realibus, a scopo nimirum plane alienis.

An operæ serv. sint servit. pers.

§. IV. Usufructum in servis etiam constitui posse, tradit *Imp. §. 4. Inst. per quas pers. nob. acq.* quod & verissimum, quamvis obitare videatur *l. 4. ff. de oper. serv.* ubi dicitur: Operas servorum hominis esse fructus; & retro fructus hominis consistere in operis, quas vero non usufructum esse docet *l. 1. §. 9. ad L. Fulcid.* Sed illa obstantia claudicante admodum nititur consequentia, nullatenus enim sequitur fructus hominis sunt operæ: Ergo operæ servorum sunt usufructus: non majorem veritatis speciem illud argumentum præ se fert, quam si ita argumenter: Usufructus consistit in fructibus; Ergo fructus sunt usufructus, quod tamen nemo, nisi cum maxima absurditate, statuet, ideo, quia usufructus quoddam incorporeum est, fructus vero palpabiles & tantummodo istius juris sunt objectum. Quandoquidem multo plenius legatum usufructus, quam operarum, quippe quod tantummodo usum tribuere, *l. 5. ff. de oper. serv.* imo servi operis legatis neque usus neque usufructus legatus esse censetur *l. 1. §. 9. ad L. Fulcid.* Hi duo textus ab initio quidem inter se pugnare atque antinomiam statuere videntur,

re servit. pers.

8 A

dentur, sed re melius inspecta, ne minima subest, cum utrumque verum, quod enim operis legatis usus legatus censetur, id ita intelligendum, quia minus sunt illæ quam usufructus, & ideo pro usu potius habentur; quod postea autem de istis effertur: neque usum neque usufructum esse, iidem verum, minus enim continent, quam usufructus, plus vero quam usus, & ita conciliandos esse illos textus, ut non opus sit ad desperatissimum conciliandi modum, puta correctionem, confugere, quod quidam teste HUBERO *Instit. tit. de Usu & Hab. faciunt, autumo.* Illud quod dixi, legatum usufructus plenius esse legato servi operarum aperto nititur textu juris §. 4. *Inst. per qua pers. nob. acq. §. l. penult. de stipul. serv.* quod & innuere videtur JCtus in *L. pen. ff. de oper. serv.* priori enim casu omnia, etiam quæ intuitu usufructuarii acquirit servus, consequitur *d. §. §. l. 21. cum seq. ff. de usufr.* & usufructus semper includit operas per *d. l. 4.* Non ideo tamen quia operarum servorum neque usus neque usufructus sunt, necesse est specialem personalem servitutem eas esse, in quo multi hallucinantur, quia hoc assertum cum natura eorum fortiter militat, transeunt enim ad heredes *l. 2. ff. de Usufr. leg.* nec non usu & capitis diminutione amittuntur *d. l. 2.* uti cætera servitutes personales, per innumerabiles textus.

§. V.

Nobiliorem servitututum personalium speciem usufructum paulo accuratius contemplaturus, initium ab ejus facio definitione, quæ talis nobis in Institutionibus & Digestis traditur, quod sit jus alienis rebus gratis ad tempus utendi fruendi, salva earum substantia *pr. Inst. §. l. i. ff. de Usufr.* Genus in hac descriptione est jus, quod nonnulli de servitute accipiunt, sed parum considerate, inepta enim ista locutio, si dixerò, usufructum esse servitutem utendi fruendi re aliena, cum servitus sit in serviente, uti autem & frui ejus sit cui servitus debetur. Jus vim exercendi, servitus vero patiendi significationem habet.

Omnes

innoctiam
ity di abentur
mobitp zum
anuloz. 114

Definitio
Usufructus.

Omnes servitutes jura dicuntur, respectu ejus, cui constituta sunt, tanquam persona primaria. Adjungitur porro verbum juris verbo faciendi, quod cum sit, testantibus omnibus latinis scriptoribus, facultas & potestas eo vocabulo significatur. *HVB. ad Inst. de Usufr.* Et eo sensu subsistit definitio usufructus, quamvis non negandum omnem in jure definitionem periculosam esse *L. 202. ff. de R. J.* SEBAST. MEDICES *tract. de defm. in Proem. n. 7.* Descriptio autem illa pertinet ad usufructum formalem, non ad eum, quem vocant causalem, hoc enim casu pars & effectus est domini, ceu patet ex *L. 4. de Usufr. in verb. in multis casibus pars domini est Usufructur.* Addi velim, à nobis datam definitionem tantum comprehendere verum usufructum, excluso quasi tali, qui non est usufr. sed jus quoddam ei simile & affine, ideoque nec definitionem ei competere oportet, quod Justinianus perspicue docet §. 2. *Inst. de Usufr.* & GAJVS in *L. 2. §. 1. de usufr. ear. rer. quae us. consumunt.* Ex definitione patet, in re sterili non posse constitui, licet alias in quacunque §. 2. *Inst. de Usufr.*

Modi constituendi, & primus quidem ult. volunt.

§. VI. *cap. 1. de Usufructu*
 Modos constituendi usufructum quod attinet, de iis brevibus mihi agendum, dicam igitur bifariam constitui, vel enim facto hominis, vel Lege. Factum hominis, quo usufructus statuitur, quadruplex esse videtur: Primo per Testamentum aliamve ultimam voluntatem *L. 3. ff. de Usufr.* Ubi tamen sub legato usufructu sapius proprietas comprehenditur, ratione habita potius mentis testatoris, quam verborum, sic verbi gratia: quando alicui legatur usufructus cum facultate alienandi, tunc proprietates legata censetur. *MENOCH. Lib. 4. Præsumpt. 133. n. 4.* Idem procedere prout; si testator vetuerit ne usufructuarius alienet prædium *MENOCH. d. l. n. 3. & DD. communiter.* Rectius tamen cum *WISSENBACHIO & HYBERO* tenetur contrarium; illa prohibitio enim est cautio & commonestatio ejus, quod testator scit officium fructuarii esse; nam sapius accidit, ut testatores, vel contrahentes actibus suis ea adjiciant,

ciant, quæ de jure ipsis inerant, & talis adjectio plenioris & evidentioris declarationis gratia censetur facta. L. 47. ff. de C. & D. L. 3. ff. de Legat. 1. L. 78. §. 2. ff. de contrab. emt. Jam dicta etiam obtinere puto, si usufructus sit legatus sub hac conditione, ne alius ædificia tollat, non necessaria enim verborum multiplicatio non mutat substantiam rerum L. Pediculis 32. §. 6. ff. de Aur. & arg. legat. Proprietas vero legata censetur si alicui usufructus relinquitor, ita ut post mortem alteri restituat, l. fin. ff. de usufr. ear. rer. l. 25. ff. de usufr. leg. Quid vero legato usufructu usufructuarius consequatur, nunc nobis discutendum; pendet autem hæc quæstio à tribus præjudicialibus, quid nimirum fructus? quid proprie & stricte verbum fructus contineat? & quid in nostra materia significet? quas ea, quæ potest fieri, brevitate nunc ordine pertractabo. Ad primam enim responderetur fructus esse, quicquid ex fundo nascitur & percipi potest, à ferendo vel fruendo enim sunt dicti. Proprie fructus sunt, qui ex rei corpore immediate sumuntur, ut foetus animalium, poma, oleum & fructus, l. 121. ff. de V. S. si nimirum renascantur, illud enim quod non renascitur in fructu non est l. 7. §. 13. ff. solut. matrim. In latiori significato fructus non est tantum, quæ in fundo feruntur, sive ex re immediate percipiuntur, sed omnia emolumenta, lucra, commoditates, utilitates & quæ occasione rei proveniunt, comprehendunt l. 28. §. 34. ff. de Usur. l. 9. ff. de Usufr. Et sic accipiuntur JCrts, l. 62. ff. de R. V. l. 62. ff. de Usufr. & l. 42. ff. de Usufr. leg. ubi: quod ad usum hominis inductum est, quæ verba multa includunt, quod ex ipsis patet & ex l. 59. §. 1. ff. de Usufr. l. 48. §. 1. ff. eod. Quid in legatum usufr. veniat docet VLPPIANVS in l. 7. & CELSVS in l. 9. ff. d. t. ex quibus LL. satis abunde apparet etiam in legato usufructus nomen fructuum late venire. Illud hic addendum, si uni usufructus, alteri fundus sit legatus, ambo concurrunt in usufructu, ultimo proprietate tota retenta l. 19. ff. de Usufr. leg. Sic etiam ultima voluntate constitutus usufructus ipso jure acquiritur legatariis,
B
ita,

ita ut illum vindicare possint absque precedente traditione. VINIVS ad §. 1. Inst. de Usufr. *monibus & a*

§. VII.

Reliqui tres
modi const.

Secundo pactionibus & stipulationibus, quæ sufficiunt ad promissionem, ad constitutionem vero ipsam requiritur insuper traditio, quæ hoc in casu fit usufructuarium inducendo in fundum, patiendoque uti frui L. 3. ff. d. r. & L. 11. §. 1. de Publ. in rem act. Tertio per cessionem in jure factam, de qua Ulpianus *Fragn. Tit. 19. §. 11. imo dominus*, quamvis usufructum fundi non habeat, alii tamen concedere potest. L. 63. ff. de Usufr. Quarto denique per officium judicis, quando in judicio familia erescenda & communi dividendo iudex uni proprietatem, alteri usufructum adjudicat L. 62. §. 1. d. r. Constitutio autem usufructus potest fieri vel pure, vel sub conditione, vel ad tempus, L. 15. ff. quib. mod. Usufr. am. l. 54. ff. de Usufr. l. 12. C. eod. Quod in servitutibus realibus secus, utpote quæ sic ipso jure constitui nequeunt, l. 4. ff. de serv. Quæ autem hujus diversitatis ratio, difficile sane dictu, quas dedere DD. in hac subtilitate juris, videri possunt apud JOH. DE CASTILLO. *rr. de Usufr. c. 1. quæ ibi late dicta nec animus est nec otium transcribere.*

§. HX.

Usufr. Divi-
duus, reliquæ
serv. individue

Monendum porro usufructum pro parte divisum vel indivisum constitui posse L. 5. ff. de Usufr. cum usufructus sit dividiuus, L. 5. l. 19. ff. de Us. & Hab. L. 1. §. 9. L. 81. ad L. *Falcid.* Mirandum sane unicum fere HOTOMANNVM in *quæst. Illustribus c. 18.* dissentire. Non autem usufructus per se dividiuus est, quia omne incorporeum est individuum, *ARTOT. lib. 3. de anima*, sed propter facilem fructuum divisionem. Usus & reliquæ servitutes prædiales sunt indivisibiles; ideo autem indivisibiles dicuntur, quia consistunt in solo usu, qui est individiuus, re enim non possum uti, nisi utar tota, L. 19. ff. de Us. & Hab. & utentis factio, puta euntis, agentis, aquam ducentis terminantur, nulla re relicta quæ dividi possit: Usufructus vero consistit in fruendo,

do, & quamvis hoc sit factum, tamen non eo solo terminatur, sed post se relinquit aliquid, i. e. fructus, qui cum dividi possint, etiam jus eos percipiendi dividuum habetur, sic possum fructus pro parte capere vel non. Sed quid est dividuum? & responderetur, quod vel in partes discretas secerari potest, ut centum amphora vini, decem boves vel aurei, vel in partes corporum, ut omnes res corporales, aedificium fundus, homo, licet harum rerum divisio in partes distinctas sine rei detrimento fieri haud possit. Doctores alia ratione dividendi utuntur; cum enim de dividendis partibus corporis loquuntur, non intelligunt discretas & corporaliter divisas, sed indiscretas & confusas, & sic intellectu magis quam corpore, v. gr. quando dico Cajum & Sejum esse unius fundi dominos, intelligitur rem esse divisam in partes, quae tamen confusa & commixta sunt, ita ut neuter alteri suam partem discretam demonstrare, vel hanc vel illam rem, forte agrum, ad se pertinere, excluso alterius dominio, affirmare possit. *L. 5. ff. de stip. serv. L. 66. §. 2. ff. de legat. 2.* Et haec proprie sunt partes, facta enim corporali separatione non amplius sunt partes, sed constituunt discreta corpora & censentur duo fundi *L. 25. §. 1. ff. de V. S. L. 6. §. 1. ff. commun. prad. VINN. L. 1. quest. Select. jur. c. 28.*

§. IX.

Nullam servitatem usucapione acquiri posse, ratio suadet, quia non habent certam & continuam possessionem *l. 14. ff. de serv.* quod & olim observabatur; invaluit quidem auctoritate prudentum, ut urbanae servitutes usucapi possent, quod in his continua quadam, si non vera, saltem quasi possessio esse videretur, quia vero nec urbanae servitutes vere possidentur, Lex Scriboniana suffulit illam usucapionem, consuetudine contra rationem juris introductam *L. 4. §. ult. l. 19. §. 1. de usuc. d. l. 14. de serv.* Quamvis autem servitutes usucapi haud potuerint, biennio nimirum, quo praeterlapso praediorum Italico- rum impleta censebatur; per longum tamen usum inter

Nulla serv.
olim usuca-
piebatur.

præsentes decem, inter absentes viginti annis acquirebantur, utilibusque actionibus vindicabantur, id quod expressis verbis innuit *L. 10. ff. si serv. vind. L. 1. ff. de ag. pulv. L. 2. C. de serv.* Præscriptio enim non actionem sed exceptionem tribuebat; postea tamen placuit, ut utilis ei daretur actio, cui acquisita erat servitus præscriptione *L. pen. C. de Præscr. 30. vel 40. ann.* ait tamen Imperator etiam illam veteres leges dedisse *d. l. 10.* at usucapio tribuebat actionem *d. l. pen. Cod. C. VIAC. in parat. C. de Præscr. long. temp.* qui in hoc adhuc hodie inter usucapionem & præscriptionem ponit differentiam. Ex his ita dictis novus nobis usumfructum constituendi modus se offert, nimirum præscriptio longi temporis *l. ult. C. de Præscr. long. temp. arg. L. ult. C. de serv.*

§. X.

Lex ult. C. de præscr. Long. temp. de acquisitiva non extinctiva præscr. intelligenda.

Præscriptionem longi temporis modum esse constituendi usumfructum, apud omnes in confessio est per *L. 10. ff. si servit. vind. L. 1. ff. de ag. & ag. pulv. arc.* Verum an dicta lex ult. Cod. sit intelligenda de acquisita vel extinctiva usumfructus præscriptione, de eo inquam quaestio est inter DD. Et glossa quidem de extinctiva eam intelligit, ut videre licet ad *dict. leg. sub lit. F.* Prioris sententia Patroni sunt plurimi Glossatores, ut CYNVS, BALDVS, SALLICETVS, CASTRENS. & BARTOL. in *L. iusto 44. §. non mutat. c. de usuc.* & DD. communiter, quorum sententia & ego subscribo, non tam autoritate, quam ratione ad suffragium hoc allectus; nam quod dissentientes urgeant verba: *nulla scientia vel ignorantia spectanda, & quod in subsequen- tibus statim dicatur: idem in usufructu observandum & ceteris servitutibus realibus,* qua satis indicarent textum intelligendum de extinctiva, quia in servitutibus præscribendis requireretur scientia & patientia in dicta vero lege dicatur: quod neque scientia neque ignorantia spectanda, tantum abest, ut hoc argumentum probet id, quod volunt Dissidentes, ut potius pro nostra faciat sententia; casus enim in dicta lege est, ubi alicui a non domino, quem tamen esse credebatur præscribens, titulo habili constitutus

titutus est usufructus, quo casu proprie tractatur de prescriptione, & tunc non opus est scientia domini, quia titulus & bona fides adest, quod satis abunde ex ipso textu apparet; minime vero de casu loquitur, quo quis absque titulo, sciente domino acquirere vult servitutem per longum usum, nam eatenus scientia domini requiritur; dupliciter enim acquiritur servitus, uti statim ex sequenti §. patebit, ex quo jam dicta majorem lucem accipiunt.

§. XI.

Accidit nimirum ut quis usumfructum acquirat prescriptione dupliciter; primo si usufructuario a non domino praedii, quem tamen dominum esse credebat, usufructus sit constitutus, causa tituloque praecedente, & ille per X. vel XX. annos continenter illum exercuerit; qui modus cum praescriptione seu usucapione rerum corporalium communis est, *d. l. ult. C.* & quia hic possessionis initium a non domino est, ideo etiam titulus necessarius, contra ignorantia domini nihil juvat, uti etiam in rebus corporalibus *d. l. ult.* Secundo, si, nullo quidem titulo praecedente, ceterum nec vi, nec clam, nec precario, sed sciente & patiente domino, quod hic instar traditionis & boni initii est, per legitimum tempus praedio usufructusque fuerit; quoniam vero hic possessio a domino, scientia ac patientia ejusdem requiritur, titulus vero non item, si enim titulus praecesserit, tunc statim ei acquiritur, nec opus esset praescriptione, per notoria *l. 31. ff. de A. R. D. §. 40. J. cod. JOH. DE CASTIL. quotid. Controv. Jur. tract. de Usufr. Cap. 68. n. VINN. comment. ad §. I. Instit. de Usufr. HYB. ad tit. ff. de Usufr. n. 4.* Ad quem posteriorem modum pertinet *l. 10. ff. si serv. vind. sole meridiano clarior*, inquit enim Ulpianus: *si quis diuturno usu & longa quasi possessione jus aquae ducende nactus sit, non est ei necesse docere de jure, quo aqua constituta, veluti ex legato, vel alio modo, sed utilem habet actionem, ut ostendat per annos forte tot usum se, non vi, non clam, non precario.* Quae sententia quamvis vero verior

Dupliciter
usufructus
praescriptione
acquiritur.

B 3

fit;

fit; non desunt tamen quibus ea displiceat, hincque impugnetur, ut sunt DVAREN. l. 1. Disp. c. 34. HOTTOM. 8. obs. 11. CORAS. in l. servitutes 14. n. 31. ff. de serv. RÆVARD. ad L. scrib. C. 7. quos & sequitur SCHÜTZ. in comp. Jur. ad tit. de Usufr. DVARENVS verba: non ei est de Jure suo docere, quo constituta, interpretatur de Jure Civili & directo, quasi hæc sit Jcti mens, quod quidem ei servitus quasita sit, licet non Jure Civili & directo, i. e. iisdem modis, quibus Jure Civili servitutes constituerentur, v. gr. legato, donatione &c. debeat probare. Sed quis non videt, talem interpretationem neque sententiæ, neque verbis Ulpiani convenire? quia Jctus declarat verbum Juris exemplo legati, & ideo per illud intelligit titulum, quod etiam probat ACCVRSIVS. Verba autem illa non posse de modo, sed potius de titulo intelligi, eleganter ostendit VINN. l. 1. qua 31. inquit: hoc non pati verba, ut exemplum propositum à Jcto possit capi de modo, sed titulo, posset enim servitus ab eo legari, qui non est dominus fundi, à quo nemo Jure constitutam servitutem dixerit: si à domino legatam proponis non convenit sententiæ Jcti, qui loquitur de præscriptione, que tunc supervacua. SCHIFORDECK. Disp. forens. l. 1. tract. 6. quest. 7. Et duabus præcedentibus singulis dissentientium argumentis occurrit eaque diluit, & si dicendum quod res est, agra admodum sunt & invalida. Unicum illud Corasii quod ex C. 1. de præscr. in bto. depromsit, quod aliquid ponderis habere & quandam speciem recti præ se ferre videretur, examinare liceat, tale autem est: vindicantibus servitutem in fundo alieno juris præsumtio obstat l. 8. p. 10. 11. Cod. de serv. jam vero is, qui contra præsumtionem juris præscribit, opus habet titulo. d. C. 1. de præscr. in bto. Et sane hoc argumentum mirifice torfit ingenia DD. ut videndum apud VASQ. Controv. illust. l. 2. C. 87. Nobis aridet responsio laudati SCHIFORD. diét. l. quest. 7. quod nimirum præsumtio militaret contra eum, qui sine patientia servitutem præscripserit, non vero qui rite i. e. sciente & patiente domino, usu & longa quasi possessione tale jus nactus sit

fit. Nequis autem, quod supra diximus, patientiam & scientiam esse vice boni initii locoque traditionis, caperet, indeque colligat, quod ita statim sit usufructus quaesitus, absque longi temporis possessione; sciendum, titulum hic abesse & ideo per hanc quasi traditionem servitutem nostram non fieri *arg. l. 31. ff. de A. R. D.* saltem effici, ut locus sit praescriptioni.

§. XII.

Sic constituti usufructus effectus est, ut omnia com-
moda, emolumenta atque proventus ad usufructuarium
pertineant, modo salva & immutata re percipi possint, tam
ad necessitatem, quam ad voluptatem *l. 7. l. 9. l. 12. §. 5. l. 58.*
ff. de Usufr. Non solum autem fructus, sed & ceteros pro-
ventus v. gr. mineram, cretam, arenam, lapidicinam, venam
marmoream sive auream, sive argenteam, quæ in fundo fru-
ctuario reperiuntur, acquirit *l. 9. §. 2. §. 3. l. 13. §. 5. de Usufr. l.*
7. §. 14. solut. matr. addunt tamen DD. limitationem ex *d. l.*
7. §. 13. ff. solut. matr. si nimirum renascuntur, alias non in
fructu esse. CASTILLO *c. 37.* ubi etiam de thesauro invento, ad
quem pertineat, tradit. Id quod alluvione accedit fundo,
cedit etiam usufructuario, secus in insula in flumine nata
quæ proprietarii sit *l. 9. §. 4. ff. de Usufr.* Ratio disparitatis
redditur in eadem lege: quia quod alluvione accedit, fun-
dum auget ejusque pars efficitur, insula autem separatus
ager est & distinctus a fundo fructuario *d. l. 9. §. 4. de CA-*
STILLO d. l. Uti frui autem re boni viri arbitrato debet &
hac de causa cavere, quod sic uti, remque finito usufructu
restituere velit *l. 1. pr. §. 3. ff. Usufr. quem. cav. l. 4. C. de U-*
sufr. cautio autem illa debet fieri datis fidejussoribus, quæ
in LL. dicitur satisfactio *l. 13. ff. l. 4. C. de Usufr. l. 7. quemad.*
cav. Usufr. quæ in tantum necessaria ut à testatore remitti
nequeat *l. 1. C. de Usufr. l. pen. C. ut in poss. legat.* JOH. DE CA-
STILL. *d. tr. C. 15.* & quamvis forte licentiam à Principe sibi
concessam habeat, non ideo tamen valet illa remissio, ra-
tio in aprico est; quia Princeps suum jus quaesitum nulli
potest auferre sine probabili causa, alias se adspargit ma-
cula

Omnes pro-
ventus ad U-
sufr. spectant.

Officium
ejusdem,

cula inconstantia, peccatque in regulas iustitiæ gubernatrici, GROT. de J. B. & P. l. 2. c. 20. §. 24. talisque concessio invitaret ad delinquendum, ideoque non valeret. ROLANDVS à VALLE Vol. 1. Conf. 92. n. 3. Sic etiam heres non tenetur ex mandato testatoris fidejussorem pauperem & fortunis lapsum recipere, tali enim casu per obliquum faceret, quod directo non potuisset, defraudaretque LL. contra c. cum quid 39. de R. J. in bto. JOH. DE CASTILL. d. l. Inventarium porro conficere tenetur usufructuarius l. r. §. 4. ff. Usufr. quemad. cav. ratio, quia necessarium antecedens est satisfactionis, quæ hoc deficiente non posset æstimari ROL. à VALLE d. l. n. 15. & 16. JOH. DE CASTILL. d. l. Super sunt quidem multæ adhuc quæstiones circa materiam usufr. quæ commode hic tractari possent, ne tamen plane devius à scopo meo videar, eas indagandas relinquo iis, quibus animus est materiam usufr. ex professo, à capite usque ad calcem examinare, ut ego hoc faciam, nec angustia pagellarum, nec breve tempus, quo includor, nec denique instituti ratio patitur.

§. XIII.

Prima species
Usufr. lega-
lis.

Restat ut Usufr. legalem, qui proprie huc spectat, paulo penficalius consideremus, de eoque ordine nunc agamus. Lege constituitur usufr. varie: primo patri in bonis adventitiis filiorum in potestate patris adhuc existentium, vi quidem patriæ potestatis §. 1. J. per quas pers. cuique acq. l. 6. C. de bon. qua. lib. l. 1. C. de bon. matern. Bona autem adventitia sunt, quæ ad filium in sacris paternis adhuc constitutum aliunde quam ex re patris, vel intuitu militiæ perveniunt, d. §. 1. & secundum quidem verus jus Rom. pleno patribus acquirebantur jure, ita ut de omnibus bonis filiorum libere, exceptis tantummodo Castrensis pecuniis, disponere possent, d. §. 1. nec magis sibi acquirebant, quam servi, imo patria potestas per omnia fere tam rigida fuit quam dominica, cum olim ad jus vitæ & necis l. 11. ff. de lib. & postb. ac venditionem eorum extensa fuerit. Ex delicto tandem filiam, æque noxaliter agebatur

retur quam ex delicto ferui §. ult. *Inst. de Nox. act.* Admodum autem asperum illud jus Imp. Justin. temperavit, atque rigorem illius juris antiqui eo reduxit, ut quidem pater Usufr. bonorum filiorumfam. adventitiorum haberet, dominium vero apud hos remaneret l. 6. C. de bon. qua lib. §. 1. *F. per quas pers. cuique acqu.* qui §. tam formalis & clarus est, ut ii merito plane excecati sint, qui & jure Dig. hoc jus jam invaluisse statuunt. Sunt tamen Jure novo quadam bona adventitia in quibus pater nequidem usufructum habet, ut omnia bona quæ liberis sunt ea lege relicta, ne patri acquiratur usufructus Nov. 117. c. 1. *Aut. Excipitur. C. de bon. qua liberis.* aut quæ invito Patre acquisivit l. ult. C. de bon. qua lib. & adhuc plura. *STRUV. in Syntagm. Jur. Civ. Disp. 12. th. 5.* speciem ubi usufructus lege constituitur ponit in eo, ubi pater in primum emancipationis dimidiam usufructus partem bonorum adventitiorum retinet §. 2. *Inst. per quas pers. cuique acq.* sed meo judicio minus recte, cum dictus casus exemplum potius sit ubi retinetur usufructus quam acquiritur, in d. §. enim Imp. non dicit, quod cum sit extinctus usufructus de novo constituitur, sed utitur verbo retinere. d. §. rationi etiam contrarium est quod mihi hoc, quod jam habeo, sine evidente inutilitate, possit constitui. Dicat autem quis: non habuit olim usufr. in dimidia parte bonorum facta emancipatione, sed hic ei demum hoc *usu* constitutus est; sed non deest quod respondeo: olim loco usufructus dimidia partis, tertiam bonorum partem accepisse & retinuisse dominio tenus; cum autem hoc nimis rigidum visum fuisset Imperat. loco tertia hujus proprietatis partis, constituit in dimidia usufructum, quod arrogatum est in locum tertia partis pleno jure retenta, per consequens ejus sapit naturam.

§. XIV.

Quamvis autem Usufructus quem pater habet potentior sit alio Usufructu in quam plurimis; dicitur enim quod pater possit omnia gerere, ac si perfecte Dominus
 C
 esset

Potentior u-
 usufructus Pa-
 tris quam ex-
 tranei cujus-
 dam

esset l. 1. C. de bon. matern. quæ potestas nullibi tam ampla usufructuariis ceteris conceditur, utpote qui dicuntur habere custodiam, quam & præstant l. 1. §. fin. cum l. seq. ff. Usufr. quemad Cav. etiam tuto non licet argumentari ab alio usufructuario ad Patrem l. 6. §. 2. §. l. ult. §. fin. C. de bon. que liber. PIN. in l. 1. C. de bon. matern. part. 2. n. 16. minime tamen ideo negandum verum illum & formalem esse Usufructum, quoniam alteri Usufructui in multis affimilatur separatusque est à proprietate, utpote quæ apud filios residet §. 1. Inst. per quas pers. cuique acqu. est etiam jus rebus alienis utendi fruendi salva rerum substantia, quas conservare indemnes patrem oportet; præterea in juris textibus sæpius vocatur usufructus, l. 1. §. 2. C. de bon. matern. §. 2. Inst. per quas pers. cuique acqu. semper autem nomen Usufructus cum reperitur in LL. de formali accipiendum nunquam de eo, quem Doctores vocant causalem, docet JOH. DE CASTILO Cap. 3. qui & dissentientem ab hac evidentissima sententia citat MENDEZ DE CASTRO in l. 6. cujus argumenta infirmiora sunt, quam ut illam jure maxime fundatam labefactare possint, ea videre licet apud JOH. DE CAST. d. l. n. 76. à quo & iis abunde satisfactum, quod autem argumentum ex l. 38. ff. de pactis extorquere vult, mihi sane non constat, nec hoc Minervæ suffragium mens & cogitatio mea capere valet. Ex hæcenus dictis jam apparet Patrem ratione bonorum adventitiorum nil nisi usufructum habere, etsi pinguior sit eo, quem extraneus habet, ideoque etiam quibusdam oneribus exemptus, sic ei remittitur cautio l. ult. §. 4. in fin. l. 6. §. 2. C. de bon. que lib. eo magis cum semper militet præsumtio pro patre, quod salubrius consilium in gratiam filiorum capiat MASC. de prob. Vol. II. Concl. 714. n. 4. & plus diligit filium quam se ipsum ut Gloss. ex l. 8. §. ult. D. quod met. caus. concludit MASCARD. de prob. Vol. 3. Concl. 1154. n. 3. §. 4. Inventarium conficere etiam non tenetur pater, & ab hoc gravamine liber est secus ac alius Usufructuarius, non absque ratione, cum enim non teneatur ad rationes reddendas per consequens etiam

etiam non ad confectionem inventarii cum confectio inventarii tangat eos, qui obnoxii sunt redditioni rationum *arg. l. 32. C. de Episc. & Cleric. MYNS. C. 2. O. 93.* ubi in Camera id observari testatur, imo hoc est, ut supra §. XII. ex Roland. à Valle monui, necessarium antecedens satisfactionis, quæ hic cessat, uti statim dictum & probatum. Talis insuper necessaria confectionis inventarii impositio pugnaret cum fide, quam LL. ei tribuunt, quomodo etiam antea deductum. Interim tamen posse eum quandoque per judicem ad tale conficiendum cogi, si verb. gr. satis fundata dissipationis bonorum subsit suspicio, vel consuetudo ei intercesserit cum perversis & depravatis hominibus, cum *MYNSING. d. l. ambabus largimur manibus.* Melius autem faciet pater, si descriptionem quandam bonorum conficiat notario & duobus testibus adhibitis, quod & is Usufructuarius facere debet, cui inventarii confectio remissa est *ROL. à VALL. Tom. 1. conf. 92. n. 21.* imo in foro conscientia obligatum esse ad talem designationem faciendam contendit *MOLINA de J. J. tract. 2. D. 210. ante fin.* Sunt qui plane nullum inter inventarium & descriptionem bonorum faciunt differentiam, sed quam maxime falluntur ex *l. ult. C. de jure deliber.* apparet, ubi requisita, quæ longa serie examinat. *MOLIN. d. tr. D. 218.* inventarii recensentur in descriptione minime necessaria, uti autores citati à *JOH. CASTILLO d. tr. C. 3.* illud pluribus demonstrant, & si idem essent, cur diversis nominibus nuncuparentur differentiaque constitueretur? *l. 7. C. de Codicill.* Non ideo tamen ei licet rem in præjudicium proprietarii deteriore reddere *l. ult. §. 4. vers. hac procul. C. de bon. que liber.* alias administratio, quam à Lege habet, ita ut omnia negotia tam judicialia, quam extrajudicialia absque ulteriori decreto suscipere possit, *L. 1. C. de bon. matern.* illi auferenda & removeri potest. Deterioratio autem illa debet esse notabilis, alias tantum tenetur ad id quod interest; debet fieri in substantia, non in fructibus, & per culpam *MENOCH. A. J. Q. l. 2. Cent. 1. cas. 78. n. 6. &*
C 2
tali

ali casu non modo administrationem, sed & usumfructum amittit, uti alius usufructuarius. Quæstio nova hic sub-ritur an nimirum Pater ad secundas nuptias transiens etiam teneatur satisfare & inventarium conficere? Sunt qui totam quæstionem affirmant inter quos & PINELLVS *part. 2. ad l. 1. C. n. 75. in fine pene.* alii distinguunt secundum *l. 6. C. §. 1. de sec. nupt.* inter res mobiles & immobiles, ut de his, non de illis, omnino & satisfare & inventarium conficere teneatur CASTILLO *d. tr. c. 3. n. 98.* & quos allegat. Neutra autem nobis placet, potius negantibus adstipulamur, ideo autem quia in *d. l. 6. §. 1.* tantummodo matris mentio fit cum tamen antea ambo conjunctim nominentur; sexus quidem Masculinus includit foemininum *l. 62. ff. de Leg. 3.* non tamen contra, & ratio subest, quia amor paternus majori firmitate & judicio roboratur, mater vero minus diligere censetur liberos prioris matrimonii, imo saepe novis viris non solum bona liberorum sed & vitam addicunt *l. 22. vers. servi etiam. C. de administ. tut. PINELLVS ad l. ult. C. de bon. mat. n. 16. CARPZ. P. 2. C. II. Def. 42. n. 4. § 5.* De repertorio autem hoc addere licet, quod si liberi vel iudex illud exigant eum tunc etiam ad tale teneri conficiendum. DE CASTILLO *d. c.*

§. XV.

*Altera species
Usufr. legalis
ex l. 3. § 5. C.
de sec. nupt.*

Constituatur secundo a Lege Usufructus parenti su-
persiti ad secunda vota transeunti in bonis, quæ a de-
functi conjugis quocunque titulo, lucrativo scilicet *BOER.
Decif. 85. n. 5.* accepit, proprietate liberis reservata *l. 3. § 5.
juncta Aut. uxore mortua C. de sec. nupt.* Idem obtinet si pater
vel mater succedat filio mortuo & tunc iidem tantum con-
sequitur Usufructum, fratribus & sororibus defuncti in
iis bonis, quæ mortuus a patre habuit, non vero quæ
aliunde *l. 5. C. ad Scrum Tertull.* proprietate reservata.
Ita ut de illis neque inter vivos neque mortis causa di-
sponere possint parentes *d. L. L.* & si alienaverint datur libe-
ris prioris matrimonii vindicatio contra possessores
BOER. Dec. 101. de CASTIL. d. tr. c. 2. quia alienando illa bo-
na

na jus utendi fruendi quod habuerunt statim amittunt & consolidatur cum proprietate l. 66. ff. de jur. dot. In matre tamen merito adhibetur distinctio L. 6. §. 1. C. de sec. eund. nupt. inter mobilia & immobilia GOMEZ ad L. 15. Taur. pag. 115. n. 5. Et ratione istorum bonorum liberi habent tacitam hypothecam in omnibus bonis conjugis ad secunda vota transeuntis L. 8. §. 5. C. d. t. Si itaque nulli liberi ex priori conjugio adsunt, vel ipso transitu tempore imo post decedant, cessat legis dispositio, ratione ejus cessante, MYNS. c. 5. n. 6. obs. 24. An autem hic appellatione filiorum nepotes contineantur? quaritur, & resp. omnino contineri; justa enim interpretatione. i. e. ubi eadem aequitas valet, sub appellatione filiorum nepotes continentur l. 84. § 201. D. de V. S. WISSENB. ad d. tit. D. 40. th. 4. præsertim si causa sunt mera favorabiles. HOPP. ad §. 1. Inst. qui test. tut. dar. poss. textus etiam expressus in l. 7. 6. §. Aut. si tamen C. de sec. nupt. Nec minus quod in Parentibus statutum obtinet etiam in avo & avia ceterisque ascendentibus per dd. ll. Dixi superius quod omnia bona liberis debeant reservare, quæ tit. lucrativo acceperunt, hinc oritur dubium an etiam ea, quæ ex donatione remuneratoria à matito sibi facta, & contra, consecuta est, liberis debeat reservare? & resp. quod non, BÖER. Dec. 185. n. 10. quia donatio remuneratoria titulum onerosum continere videtur MENOCH. Vol. 1. lib. 2. Conf. 155. n. 6. usque ad 11. quia proprie donatio non est l. 27. ff. de Don. sed permutatio quadam GLOSS. in l. 7. §. 2. ff. de donat. int. vir. & uxor. adeo ut etiam evictio in tali donatione sit præstanda, CARPZ. P. 2. C. 34. def. 24. Si autem statuto vel consuetudine loci maritus vel mulier aliquid capit, quaritur, an hoc pleno jure, an tantum modo Usumfructum illius consequatur? & tantum usumfr. eam habere reservata proprietate liberis verius est, nisi statutum aliud voluerit, BÖER. D. 158. n. 9. in dubio enim statuta, ex jure Civ. explicantur & restringuntur c. 8. X. de Consuet. GAIL. l. 1. o. 50. n. 8. CARPZ. P. 3. C. 20. §. 10. n. 6. Ea autem bona quæ ex successione filii & quæ hic à fratre suo

suo pramortuo ex causa testati accepit, non tenetur re-
 servare liberis secundum distinctionem l. 5. C. ad *Scrum*
Terrull. non enim ex substantia patris sed ex patrimonio
 fratris promanaverunt, causa autem propria & immediata
 intelligitur, accedit quod hereditas post aditionem pro-
 prium efficiatur patrimonium aduentis l. 10. §. 2. ff. de *vulg.*
§ pupill. subst. §. 1. *Inst. de hered. qual. & differentia* MENOCH.
 l. 2. *Consil.* 124. n. 5. *§ lib. 1. Conf.* 50. n. 16. *§ Conf.* 77. n. 7.
 Hæ leges etiam sunt pœnales, ergo potius sunt restringen-
 dæ, quam ampliandæ l. 42. ff. de *pœn.* l. 155. §. 1. de *R. J.*
 MENOCH. l. 2. *Conf.* 155. n. 7. Sed quomodo succedant tam
 ex testamento quam ab intestato liberis, & an omnia quæ
 ex hereditate filiorum consecuti sunt, teneantur reservare
 liberis, de eo non conveniunt Doctores, nos Boërii &
 Menochii sententiam amplectimur, quæ eo redit, quod
 nimirum ea, quæ filius in testamento illis reliquit, capiant,
 si conditi testamenti tempore jam ad secunda vota convola-
 verint adeo, ut possint ad supplementum legitimæ agere, si
 iis plena haud relicta, ratio est: quia tunc censetur culpam
 iis remisisse; si vero durante viduitate decesserit testator fi-
 lius, tunc major dubitatio est; quidam dicunt quod non
 possint id, quod iis relictum in testamento consequi, ideo
 quia remissio non intelligatur cum nondum contracta cul-
 pa: sed contraria verior, quia primo *Aut. ex testam. C. de se-*
cund. nupt. generaliter concepta, de inde quia Imperator
 morientium voluntates quocunque modo custodire vult,
Nov. 22. C. 46. §. 2. qui §. itidem simpliciter loquitur; ab in-
 testato autem succedunt secundum distinctionem l. 5. C. ad
Scrum Terrull. de quo supra. Sed habent ne legitimam
 pleno jure salvam? Et respondemus: quod non, firmissi-
 mis rationibus muniti; nam legitima non debetur, nisi ei
 qui succedit ab intestato, mulier autem vel maritus transiens
 ad secunda vota non succedit ab intestato, sed tantummodo
 capit usumfructum earum rerum quæ ex substantia patris ad
 liberos pervenerunt d. *Nov. 22. C. 46. §. 2.* qui textus clare illum
 inter DD. dissentum dirimit; nam quid conquerentur de
 legi-

legitima? cum hoc damnum sua culpa sentiant, sibi impudent, quod non abstinuerint; eo magis cum sciant maxime odiosam esse repetitionem nuptiarum, imprimis in muliere, utpote de qua dicitur, injuria afficere eam defunctum maritum, contristarique animam pramortui mariti secundo nubendo, imo tria negligere, Deum, defuncti memoriam, & dilectionem filiorum *Nov. 22. c. 40.* Quas rationes ridiculas vocat WISENBACHIVS. Bona etiam donata alicui conjugii intuitu & contemplatione alterius debent liberis reservare, ratio quia quicquid uxori contemplatione mariti donatur, id videtur donatum ab ipso marito, & huic acquiritur *l. 10. §. 6. ff. de vulg. & pupillari subst. MENOCH. l. 2. C. 161. n. 12. 29. & 36.* facit etiam hic *Aut. in Donat. C. de sec. nupt. Nov. 22. C. 23. in fin.* quibus textibus nihil clarius, nec obstat quod sit pœnalis constitutio, nam licet sit pœnalis ad alium tamen sibi similem casum extenditur ex dispositione alterius legis extendentis GOMEZ ad LL. *Taur. 15. n. 7.* Fructus etiam nondum separati ex bonis mortuorum liberorum prioris matrimonii liberis reservantur CHASSANENS in *Consuet. Burg. Rubr. VI. §. VII.* ex notissima juris ratione quia fructus pendentes sunt pars fundi. *l. 44. ff. de R. V. l. 58. de Usufr. l. 17. ff. quib. mod. usufr. amitt.* Sed quo tempore finitur Usufructus, an tempore, quo liberi contrahunt matrimonia, an potius durat usufructus usque ad mortem? Et affirmamus posterius, per *l. 3. §. 1. C. de secundis nupt.* Pœnas istas secundarum nuptiarum extendunt etiam ad viduas parum pudice viventes, arg. *Nov. 39. C. 2. §. fin. ANTON. GOMEZ. ad L. 53. Tauri, FELIN in cap. pastoralis vol. 3. MYNSING. §. O. 24. n. 5. GAIL. o. 98. l. 2.*

§. XVI.

Effugit autem mulier vel maritus pœnas secundarum nuptiarum, nubendo consensu liberorum primi matrimonii, injuriam enim quam intulit liberis *Nov. 2. §. 1.* hi eo ipso remittunt & volenti non fit injuria *l. 1. §. 5. ff. de injur. Cap. 27. de R. J. in 6to* & jam dicta recte sese habent si expressus

Quando cessant pœne sec. nupt.

fus filiorum adest consensus, quia expediri est juris, quem
 libet favori profè introducto renunciare valere; sed de ta-
 cito consensu major est difficultas; DD. quidem, quos
 magno numero recenset MENOCH. *Conf. 155. n. 16. lib. 2.* qui
 tamen sibi contrarius *conf. 237. & de CASTILLO C. 2. n. 92.*
 uno ore affirmant, tacitum hoc in casu consensum idem
 efficere ac expressum, qua ratione autem, certe non addu-
 cunt, & videtur mihi stare pro ratione voluntatem; jam
 vero antea monui, me nunquam multitudine DD. militare,
 sed potius gravitate rationum, & sic hic in contrarias abi-
 re partes licebit. Nemo enim tacens presumitur favori
 & juri pro se introducto renunciasse, per jura notoria,
 imo potius dissensisse *l. 9. §. 1. ff. de procur.* quod enim cita-
 ti DD. dicunt eos renunciasse videri, si forte non con-
 questi sunt & acquieverunt, imo si presentes cum con-
 traheretur matrimonium, nihil dixerunt, sed potius gratu-
 lati sunt, tantum abest ut tacitum hæc inducant consensum;
 ut potius talis sententia a ratione juris plane aliena sit;
 neque enim querimonia, opposizione & contradizione,
 etiamsi presentes fuerint impedirentur tales nuptiæ; non
 contradicens autem actui, qui eo in vito celebrari potest,
 nullum sibi creat præjudicium *l. 39. ff. de pign. act. cogitat*
enim presens semper suum jus sibi esse salvum l. 8. §. 15. ff.
quib. mod. ping. vel hyp. solv. Et ob reverentiam non audent
 contradicere patri vel matri MENOCH. *l. 6. præf. 99. n. 56.*
 Gratulationes autem istæ ex observantia potius jure, Na-
 turæ parentibus debita, quam ex animo renunciandi pro-
 venire censentur; absit, ut talia laudabilia facta, descenden-
 tia expietate, liberis tantum creent præjudicium. Ab hi-
 sce dictis tamen excipias velim casum in præcedenti suo al-
 latum, nimirum ubi superstiti conjugii filius aliquid re-
 liquit testamento, quia tunc tacitus consensus, ut dixi, se
 exierit in factis, facta autem fortiozem inducunt ratifica-
 tionem quam verba MENOCH. *Conf. 507. n. 15. lib. 6.* Quan-
 do vero defunctus conjux permisit superstiti ad secundas
 transire nuptias, an teneatur liberis bona reservare
 quæ-

quaritur? Respondemus affirmando, nemo enim potest facere, quo minus leges in suo testamento valeant, *L. 55. ff. de legat. 1.* Multoque potentius est quod in Albo Prætoris lego, quam quod in testamento. *QUINTII. Declam. 374.* In contrarias quidem abit partes totum fere Doctorem agmen, uti ex *GAIL. Lib. 2. O. 98. n. 18.* *MYNS. s. O. 24. n. 7.* *JOH. DE CASTIL. d. l. patet,* sed rationibus haud satis pręnantibus, atque argumentis à supercillis, non vero è rerum visceribus eductis. Porro pœnas cessare putant, si licentiam secundo nubendi à Principe impetrarunt, *BOER. Decis. 185.* *GAIL. & MYNS. dd. ll. quod etiam in pœnis à muliere celebrati intra annum luctus matrimonii, non vero in beneficiis, favore liberorum introductis cum HVB. ad ff. de rit. nupt. sub tit. de sec. nupt. TVLDEN. ad tit. de sec. nupt. n. 8. in fn. & per ea, quæ §. XII. Dissertationis nostræ tradidimus, admitto. Usufructu bonorum ea lege relicto, si castè & honestè vixerit mulier, transeundo ad secundas nuptias haud cadit, quia mulier non censetur inhonestè vivere ineundo secundas nuptias. arg. *L. 1. C. de indict. viduit.* Vidua tamen turpiter vivens, licet in viduitate permaneat, eandem pœnam cum secundo nubentibus incurrit. *TVLD. d. l. n. 9.**

§. XVII.

Pro Coronide hujus materia liceat definire, an pœnæ secundarum nuptiarum (quæ improprie sic vocantur, rei enim licitæ nulla pœna) Jure Canonico sint sublata? Nobis placet distinguendum opinio, nimirum præter pœnam infamix, mulieri intra annum luctus nubenti irrogatam, nullam esse abrogatam. *Cap. pen. § ult. X. de sec. nupt.* Quam etiam secuti plurimi Canonistæ & Legistæ, quos magno numero recenset *MATH. de AFFLICT. Decis. Neapol. 75.* quia propriè non in pœnam contracti matrimonii illud statutum; sed prospectum tantum liberis primi matrimonii, ne fraudentur propter secundum; sunt etiam textus correctorii, qui stricte interpretandi, *L. 27. C. de testam.* Et certe nulla
D
hac

An pœnæ secundarum nuptiarum sint sublatae?

hac de re esset dubitatio, modò remotis præconceptis opinionibus, rectis textus istos DD. inspexerint oculis.

§. XVIII.

Conclusio hu-
jus Cap. &
transitus ad
sequens.

Sufficiant hæc de usufructu Legali ex Jure Civili, tran-
leamus ad usufructum qui Parentibus Jure consuetudi-
nario Brabantia, quod vocant, Devolutionis, proprietate
ad liberos devoluta, constituitur. Quod jus radices suas
omnino in Jure Civili, præprimis in sapius citata L. 3. §. 1.
C. de sec. nupt. juncta Novell. 98. c. 1. agit. Istius itaque Juris
tractationem Capite statim sequenti, A. D. aggrediar, mul-
to magis cum circa materiam usufructus admodum pro-
lixus fuerim, non tamen, uti credo, absque ratione, cum
quæstiones hinc inde decisa, in materia Juris Devolutio-
nis non solum iterum occurrant, sed & ab iis atque earum
pendeant decisione.

CAP. II.

DE JURE DEVOLVTIONIS.

§. I.

Digamia
nullo jure
prohibita,
tamen o-
mnibus
gentibus
exosa fuit.

Quamvis nullo, neque Divino, neque humano jure
prohibita sit digamia: non ideo tamen negan-
dum, omnibus gentibus cultioribus exosam fuisse,
imo parum absuit, quin vituperetur, ita, ut Ethnici, præ-
primis Romani, mulierem transeuntem ad secundas nu-
ptias pudicitia corona haud dignam judicaverint, atque il-
legitimæ intemperantiæ signum esse censuerint. VALE-
MAX. l. 2. C. 1. §. 3. Tellis est hujus rei apophthegma Por-
cia Catonis filia, quæ cum apud eam mulier, quæ iterum
nupserat, laudibus extolleretur, respondebat: *Felix ac pu-
dica matrona non nubit, nisi semel.* ERASM. l. 7. apoph. Odium
vero, quo Digamiam prosequuntur, ex gentili quadam su-
perstitione ortum non esse, vel inde patet, quod itidem
Christianis secundæ nuptiæ semper indigniores habitæ sint:
Hinc Imperator Justinianus felicem & beatam ab ipsis præ-
dicat

dicat abstinentiam. Nov. 22. C. 20. §. 1. & pudicitiam suam intactam servare ait mulierem quæ spernit secunda vota. L. ult. C. quand. mul. tur. off. Imo secundum Jus Canonicum in ipsis quandam esse fornicationem, veritatis ratione inspecta, statuendum. C. 9. §. 1. Q. 1. Credo tamen spurium esse illum canonem, quia Chrylostomo adscribitur, qui tamen negat in *Epist. ad Viduam juniorem de non iterando conjugio*, secundum matrimonium esse fornicationem. VNGER ad titul. X. de secundis nupt. n. 2. Forte ex Tertulliano, qui ejus sententiæ fuit, iste canon desumptus, cujus insensu in secundas nuptias & modum in vituperandis iis excedentis argumenta egregie diluit HVB. p. 2. Digress. L. 1. C. 14. Tali etiam matrimonio benedici prohibuit VRBANVS III. C. 3. X. de sec. nupt. vel quia actus legitimus non reiterandus, quam rationem indicare videtur Pontifex d. c. vel quia illas benedictione indignas censuit. Istitis juribus Apostolus Paulus calculum adjicit, inquiens: *Mulier lege viri tenetur, quanto tempore vir ejus vivit; Et si is obdormiverit, liberum est ei, cui velit nubere, tantum in Domino.* Beatior tamen erit, si sic permanferit, 1. Corinth. 7. vers. pen. & ult. Et talis dignationem uti ex Clemente Alexandrino refert GROTIUS l. 3. c. 4. 2. in not. Rationes autem, ob quas tam exosa sunt ista nuptiæ & varia dicta Patrum: vide apud RITTERSHVS. *Diss. Jur. Civ. & Can. l. 2. c. 1. 2.* quæ omnia an nitantur veritate, annè potius admodum dura, licet ex ore sanctorum profluant Patrum? nescio sane. Illud scio verissimum esse, quod potissima causa odii favor liberorum sit, quia semper præsumptio resultat, quod ab eorum caritate ac diligentis cura illecebris novæcarum & vitricorum parentes alienentur. TVLDEN. tit. de sec. nupt.

§. II.

Prærogativam è contra & honorem omnes gentes primo matrimonio indeque susceptis liberis tribuere, res sancta contra funis expedita; nullibi autem tantus eorum favor, quam in Brabantia vicinisque regionibus, ubi statim, dissoluto primo matrimonio similè in Bra-

bantiá. Def-
nitio Juris De-
vol.

mo matrimonio, liberis ex illo proprietatis bonorum super-
stitis conjugis, usufructu huic retento, acquiritur, idque
Jure devolutionis; quod est jus, quo dissoluto primo ma-
trimonio liberi superstitis parentis bonorum immobilium
proprietatem consequuntur, vel hæc potius ad eos devol-
vitur, ita ut ille ea nullo modo alienare, sed integra conserva-
re debeat, liberi vero, si supervixerint illi, vel nepotes,
exclusis liberis secundi thori, succedere possint; Parente
usufructuario hereditario tantum manente Afficit præ-
sens itaque jus bona superstitis conjugis, prædefuncti
enim bona jam successione ab intestato consecuti sunt li-
beri. STOCKM. tr. de jur. Devol. c. 1.

§. III.

Subjacent bo-
na immobili-
juri Devol. &
traditur quæ
Jur. Brab. mo-
bilia vel im-
mobilia sint.

Objectum autem istius juris Devolutionis non omnia
bona sunt, sed tantum immobilia, sive feudalia *Consuet.
Brab. art. 22.* sive allodialia, tam patrimonialia, quam acqui-
sita, pro diversa cujusque loci consuetudine, mobilia non
tangit, in quo à sanctione *L. 3. § 5. C. de sec. nupt.* discrepat.
Quæ vero in mobilia vel immobilia reputentur, mihi pau-
lo pensulatus, non quidem ex Juris Civilis ratione, sed
consuetudinarii Brabantia considerandum. Secundum
quoad effectus juris, sed ea tantum quæ solenni ritu, *GROT.
de J. B. § P. c. 6. id. in introd. in Jur. Holl. 2. c. 5.* vel ut *STOCK-
MANNVS* inquit, inheredatione per operas legis realiter
acquisita habentur. Per inheredationem & operas legis
nihil aliud intelligunt, quam resignationem, quæ Saxoni-
bus audit, judicalem. Non acquiritur enim consuetudi-
nario isto jure jus reale, donec res per solennem manci-
pationem coram lege loci factam tradatur, nummusque
quadragesimus solvatur. *GROT. d. l. HVB. in præl. ad ff. de per
§ commod. rei vend.* quo facto resignatio in acta publica re-
digitur, ac facultas libere possidendi sequenti formula con-
ceditur: *Consentimus & decernimus N. N. liberam rei vendita
possessionem, atque aliorum manus abdicamus.* Et si dicendum
quod res est, inheredatio nihil aliud in allodialibus, quam
in

in feudis investitura. b Talis consuetudo Edicto ab Imperatore Carolo Quinto die 21. Maji 1529. edito roborata & in jus redacta HUBER. d. l. Effectus itaque inheredationis in eo consistit ut res vendita pro immobili habeatur, & emptor pro consequenda illa realem actionem, quam ante illam, etiamsi in possessione sit, non habebat, nanciscatur, atque per consequens juri devolutionis sit obnoxia. Imo si à conjugibus aliquid immobile comparatum erat, non utrique olim acquirebatur, sed tantum illi qui inheredatus vel in actis publicis nominatus, per consequens tantum à parte inheredati obtinebat devolutio, sed contrarium constante usu fori hodie obtinet, ob societatem conjugalem, teste STOCKM. d. c. n. 2. Quæ praxis Consuetudinibus Burgundicis consentanea CHASSAN. ad Consued. Burgund. Rubr. 4. §. 2. Sic vice versa quædam mobilia natura talia immobilia esse censentur, non solum pretiosiora, v. gr. gemmæ, aurum atque argentum inauratum, sed etiam quædam vilioris conditionis, ut pulvinaria, mensæ, lecticæ & plura alia Consuetud. Levant. c. 12. art. 2. §. 11. STOCKM. d. l.

§. IV.

Notanter in definitione dixi, quod parens superstes usufructuarius hereditarius maneat CHRISTIN. tit. 16. art. 25. KINSCHOT. Respons. 65. Verum STOCKM. d. tr. c. 1. illud epitheton improbat, ideo quia in Consuetudinibus vocaretur Erf-Dochtenaer, quæ particula Erf lingua Belgica significet proprietatem; sed sane non video, cur non æque imò melius possit dici usufructuarius hereditarius, quam fundarius, quia proprietas ad liberos devoluta illis vita functis ad patrem revertitur & cum usufructu consolidatur, quod certe assimilatur juri hereditario, cum se fundet in morte alterius, utpote quæ demum facit locum consolidationi. Usufructuarius autem hereditarius vocatur non quasi devolutio sit quædam hereditas, in quo erroneo supposito est STOCKM. d. l. quod inde constat, quia parentes superstes sic audiunt non vero liberi, quorum tamen contemplatione devolutio à nonnullis anticipata successio nominatur,

Rechtus parens usufructuarius hereditarius, quam fundarium appellari convenitur contra Stockm.

minatur, sed ideo quia proprietas ad parentem liberis defunctis certissime reverſura. Nec verſio uſufructuarii fundarii ſeu proprietarii quam probant STOCKM. d. tr. c. 5. n. 7. & autor tractatus Bouclier d'Etat. & de Juſtice art. 4. p. m. 159. ullu modo ferenda, cum quia involvit contradictionem in adjecto, tum quoniam natura iſtius juris eam plane reſpuit, ſermo enim eſt de uſufructu formali; fundus autem nomen juris eſt & plenam proprietatem denotat L. 56. §. 7. L. 58. de V. O. L. 16. §. 7. Scrum Trebel. CVJAC. in d. L. 58. ff. d. V. O. quæ tamen neſtquam apud parentem ſed potius ad liberis devoluta, ut infra oſtendemus. Neque video quid prohibeat iſtum terminum admittere, cum in Conſuet. Brab. art. 16. 17. & 22. inveniatur. Miror denique quod ipſe STOCKMANNVS iſto termino paſſim utatur cum ipſi tamen tam incongrua dictio videatur.

Uſufructum formalem eſſe non cauſalem probatur contra eundem, atque ejus argum. diluuntur.

Uſufructus qui apud parentem ſuperſtitem remanet, formalis nullatenus cauſalis eſt HVB. ad tit. ff. de Uſufr. n. 4. quamvis hoc ultimum velit STOCKM. d. tr. c. 1. & 6. Quid vero hunc Virum, alias magni nominis & qui in hac præcipue materia cornicum oculos tranſſigere vult, talem erroneam ſententiam, quæ neque menti neque verbis Conſuetudinum convenit, arripere moverit, nondum perfectum habeo. Et certe non negandum eum multum ſtudii conſumere in colorando & probando ſuo aſſerto. Cum etiam in hac quaſtione cardo materiæ vertatur, pleniore diſquiſitione ipſemet eam dignam eſſe cenſeo, qua propter opera pretium erit ſingula ejus argumenta examinare. Antequam autem hoc faciam, rationes prius in medium proferam, quibus ponderatis, quilibet judicabit iſtam ſententiam minime ſubſiſtere. Si enim uſufructus cauſalis vocatur, quem proprietas & dominium cauſatur, conſequens eſt, hunc uſufructum pro tali haud habendum, ideo quia non à proprietate eſt, ſed a lege conſtituitur conjugi ſuperſtiti demto dominio, Conſuet. Brab. ſub tit. de ſucceſſ. feud. art. 22. quem textum, cum ſolus totam litteram,

tem, modo haud finistre eum explicent nec contrariam sententiam legi affingere studeant, dirimere valeat, verbote- nus recensere liceat: *Separatione thori liberi inde nati sunt proprietarii feudorum, quæ superstes habebat, & superstes manet, solummodo eorundem feudorum usufructuarius hereditarius.* Non minorem probationem affert *art. 24. eod. tit.*, qui sic se habet; si tales liberi, aut liberorum liberi decedunt sine legitima- fo- bole revertitur talis proprietas ad Patrem, Avum, Proavum ita ut is iterum fiat pleno jure dominus proprietarius. Deinde usu- fructu absolute, in relatione præsertim ad proprietatem nominato, formalis uti jam §. 14. c. 1. nostræ Dissertationis demonstratum, intelligitur, *JOH. de CASTIL. c. 3. n. 38.* Sed forte quis regeret, quod etiam facit *WAMESIVS consil. 58. centur. 6. civ. n. 1.* hic usufructum non absolute poni, sed addito epitheto hereditario; sed respondeo, hoc na- turam usufructus nequaquam invertere, saltim expri- mere hunc potentiorum esse usufructu, quem extraneus habet, eumque reverti ad parentem, liberis vita functis, ut supra monuimus. His itaque positis, facile nobis erit argumentis occurrere; quorum primum est, quod su- perstes conjux liberis mortuis plenum in bonis domini- um habeat, non quasi de novo, titulo successionis acqui- siverit, sed ac si nihil juris ab eo abscesserit. Sed *STROCK- MANNVS* dum dicit parentem plenum dominium habere liberis, quod bene notandum, defunctis, fatetur aliquod ei defuisse, quod nihil aliud fuit quam proprietas *diel. art. 24.* si autem ex concessione Autoris proprietas apud li- beros fuit, quo pacto potest affirmari, quod usufructus quem parens habet, sit causalis, dato enim hoc pro vero, statuendum, omnem usufructum esse causalem, quod tamen paradoxon difficilius probabitur, quam Herculi cla- va, ut ipsiusmet verbis eum feriam, eripietur. Secundo *c. 6.* ex legibus juris Romani elicere vult, sapius sub no- mine usufructus intelligi proprietatem, nolo tamen ad singulas leges respondere, cum longum admodum foret, sed saltim monere, quod adductæ leges semper supponant

men:

mentem testatoris, quæ fuit legare proprietatem, & sic ratio potius ejus, quam verborum habetur, uti etiam §. 6. Dissertationis meæ dixi. Accedit, quod in testamentis plenius testantium voluntates interpretanda *L. 12. ff. de R. J.* Procedunt tamen demum jam dicta, si manifestum sit, aliter sensisse testatorem *L. 69. ff. de leg. 3.* Plane aliter res se habet cum interpretatione statutorum, ubi verbain potiori significato sunt accipienda *ROLAND. à VALLE Consil. 44. n. 17. & 19. & Consil. 68. n. 15. Vol. 4.* vel maxime ubi ex mente legis, vel statuti talis sensus haud colligendus; constans enim & perpetua mens Legum est, quod liberi sint proprietarii, parens vero superstes usufructuarius. Equidem non video cur LLatores, vel compilatores Consuetudinum Brabantia reservaverint Parenti superstiti usumfructum, si causalis esset, haberet enim tunc eum jamjam vi proprietatis. Pergit cap. 6. liberis denegare proprietatem adscribendo eam potius conjugi superstiti contra *dd. art. 22. 23. & 24.* ac pro stabilienda sua sententia textus Juris Civilis ad quos jam supra respondimus, quam repetere nolumus responsionem, adducit. Insistit porro, quod jus utendi fruendi sit pars dominii *L. 3. ff. de Usufr. aut. jud. poss.* quam objicit, ferendum. Refert se denique ad casum *L. 3. §. 5. C. de secund. nupt.* quod etiam ibi usufructus competens parenti in lucris nuptialibus causalis sit, quod tamen valde nego, separatus enim est à proprietate, quæ apud liberos, quod etiam concedit *STOCKM. d. rr. c. 14. n. 3.* uti rectissime statuit *PINELL. part. 2. L. 1. c. de bon. matern. n. 15.* Falsum etiam est, quod *STOCKMANNVS* asserit, parenti hodie adhuc competere disponendi & eligendi ex liberis facultatem, contrarium enim expresse invenitur in *Nov. 2. c. 1. Nov. 22. c. 25.* Et certe vellem scire unde rei vindicationem haberent liberi, quam ipsis concedit *l. 1. n. 4.* si ad eos proprietas haud sit devoluta, nam quod parens superstes rei vindicatione experiri possit, eam ut legi-

legimus administrator facultatem consequitur. Ne ta-
 men videatur plane contrariam legibus sententiam fovere,
 & magis agere partes Legislatoris quam interpretis, limi-
 tatione rem componere conatur, quod nimirum pater
 naturale, liberi vero civile vel fictum dominium habeant,
 sed nec hac ferenda. Si enim Pater haberet naturale do-
 minium, destitueretur jure utendisuendi sive exercicio
 dominii, quod est civilis dominii, exemplo est dominium
 uxoris & mariti in dote, & si apud liberos fictum esset,
 non daretur ipsis reivindicatio schürz. in *Comp. Lauterb. tit.*
de R. V. Nec obstat, quod nudi proprietarii, sive domini
 in spe à pragmaticis vocentur, ista enim adjectiones ne mi-
 nimam dissentendi ansam præbent. Nudi nominantur
 ad distinctionem pleni proprietarii, & spes, de nanciscen-
 do usufructu mortuo parente, ceu ex definitione patet,
 itidem intelligenda. Non juvat ultimo, quod parenti non
 omnis alienatio prohibita, nec facta ab initio nulla sit, sed
 rescindatur, nam, ut sicco præteream pede, quod hac
 quæ n. s. c. 6. Autor profert valde pugnent cum dictis
 n. 4. c. 1. ubi statuit, quicquid conjux in præjudicium li-
 berorum intendant nullius esse momenti, tantum mo-
 neo filiumfam. alienationes & venditionem à patre factas
 in sacris paternis ad huc constitutum revocare non posse
 L. 1. §. 2. C. de *Annal. except.* BARTOL. in L. 25. ff. *solut. matrim.*
 n. 63. idem obtinet in lucris nuptialibus, si quando du-
 rante viduitate uxor aliquid alienavit, eam alienationem
 post mortem ejus demum revocant *Nov. 2. c. 2.* inde tamen
 non sequi proprietatem apud parentem esse.

§. VI.

Insurgit adhuc casu quodam in suprema Clientelari
 Curia ventilato, qui sane parvi ponderis haud est, & abini-
 tio nostræ sententiæ interitum minatur, ideo quia Stock-
 mannus persuasus, nepotem nullatenus obtinere potuis-
 se, si proprietatis ad liberos devoluta; ex sequentibus au-
 tem patebit, causam victoria plane aliam esse. Species fa-
 cli

Casus, quem
 objicit secun-
 dum nostram
 principia di-
 ciditur.

filii sequens: est uxor marito suo superstes, quinque li-
 beros ex eo susceptos retinuerat, duos filios & tres fe-
 quioris sexus, ad quod omnes proprietates feudorum erat
 devoluta, ita tamen ut filii excluderent foeminas in succes-
 sione feudi, evenit postea, quod filia natu maxima more-
 retur, relinquens ex se filium, deinde ambo filii moriun-
 tur sine sobole, mater etiam moritur post se relinquens
 duas filias & nepotem ex seniore. Inde lis oriebatur; fi-
 lia sola petebant ad successionem bonorum devolutorum
 admitti, excluso nepote, ideo quia proprietates feudorum
 dissoluto matrimonio ad filios devoluta esset, quibus post-
 ea functis ipsa successissent, ad quam successionem so-
 roris filius haud admittendus, quia Consuetudinibus
 Brabantiae non esset locus representationi in collateralis
 linea, fratribus enim succedendum non matri. Hoc ta-
 men non obstante admissus fuit nepos, non quidem, ut
 putat STOCKMANNVS *d. l.* quia proprietates ad liberos
 haud devoluta sit, sed ideo quia Devolutio omnes liberos
 collective sanctos concernit, sine distinctione sexus & par-
 tium, nunquam enim censetur filius vel filia, quae mo-
 ritur ante patrem, portionem suam habuisse, quod nec in
 dubium vocare valet STOCKM. *c. 14. n. 10.* ac plenissimum su-
 um effectum sortitur demum superveniente morte paren-
 tis, ubi luccessione pleno jure bona acquirunt, quo tem-
 pore qualitas heredum consideratur, ipso fatente *d. c. n.*
4. §. 1. n. 2. atque uti ex definitione, in verbis: *ut in ea*
succedere possint. quam agnoscit etiam STOCKM. *d. tr. c. 1. n. 9.*
 apparet, ex quibus patet satis abunde hic de successionem ma-
 tris, non vero fratrum agi, nullo enim modo potest di-
 ci, quod filii successissent matri adhuc viventi, nec, quod
 ipsis defunctis ante matrem successissent sorores obliqua
 successionem, cum jus devolutionis neutiquam sit succes-
 sio, ceterum §. sequenti demonstrabimus; neque turber ordi-
 nem succedendi, ita ut ex directa successionem monstro-
 sam indirectam faciat STOCKM. *d. c. 7. n. 5.* sed tantum ipsos
 certos reddit de futura legitima successionem *d. tr. c. 1. n. 4.*
 §. VII.

§. VII.

Aequae capitalis atque praecedens articulus hujus materiae est: an Devolutio sit successio? Plerisque veterum pragmaticorum illam affirmant, ut KINSCHOT. *Resp.* 76. n. 27. & CHRISTIN. in *Consuet. Mechlin.* tit. 16. art. 25. quibus etiam subscribit autor tractatus *traité des Droits de la Reine très Chretienne &c.* Sed rectius cum STOCKMAN. c. 5. & autore tractatus *Bouquier d'Etat & de Justice* art. 4. p. m. 154. teneo contrarium; descriptio enim anticipatae successiois naturam rei minime exprimit. Nolo jam, quod facile possem, modo angustia pagellarum id permitteret, demonstrare, quod loca, quae pro stabilienda sua sententia adducunt, plane inapplicabilia sint, potius quasdam differentias devolutionem inter & successioem liceat recensere. Primo enim explorati juris est, quod successio praesupponat mortem, & viventis nulla hereditas; *L. 1. §. 2. ff. de Hered. vel Act. Vend. L. 94. ff. de acq. hereditat.* Devolutio e contra accidit, statim dissoluto matrimonio, & quamvis mors hic praecedat, sermo tamen de adhuc viventis, nequaquam vero de praefuncti bonis est. Devolutio semper ex die, si super vixerint, dependet quod in successioe nullo modo contingere potest *L. 88. ff. de bo. vel. instit.* & propter rationem *L. 7. ff. de R. J.* In successioe attribuuntur liberis statim partes, quod plane aliter in Devolutione, quae respicit liberos in confuso. *STOCKM. c. V. n. 7.* Ponitur denuo differentia in eo, quod feudales consuetudines Brabantiae *art. 37.* sursum ascendere vetent, quod longe secus in Devolutione ubi liberis vita fundis proprietates ad superstitem parentem revertitur *d. Consuetud. sub tit. de success. feudi art. 24.* Accedit denique, quod Consuetudines de Devolutione & successioe distinctis agant articulis. Si quis praeter enarrata haec praecipua discrimina alia adhuc devolutionis & successioes desideret, adire potest *STOCKMANN. d. c. 5.* qui ipsius expectationi satisfaciatur. Et sane si haec argumenta & discrepantias diligenter veteres Pragmatici Brabantiae ponderassent, tam

Devolutio-
nem minime
successioem
esse, differen-
tis quibus-
dam inter-
utrunque pro-
batur.

crasius & miris hallucinationibus naturam juris Devolutionis haud offendissent, nec semper in incerto mansissent, qua de re maxime hinc inde conqueritur modo citatus
STOCKMANNVS.

§. VIII.

Radicatum
est in jure Civ.

Recto tramite à natura istius juris ad originem, rationem & aequitatem ejus devenimus. Fundamentum & radices suas omnino in jure Civili agit, plane enim lucris nuptialibus, quæ parentibus ex defunctorum liberorum bonis quocunque lucrativo titulo obvenere, affine est, quorum proprietates etiam ad liberos transit. *L. 3. §. 5. Cod. de sec. nupt.* In quibus locis jus Devolutionis in totum ferme delineatum, ut nulla videatur subesse hac de re dubitandi ratio, quam, quòd istæ leges semper requirant transitum ad secunda vota, cum tamen nostrum jus obtineat statim vinculo conjugali morte rupto, etiamsi in viduitate maneant, ideoque diversum utriusque juris finem esse videtur, illius ut coerceat secundo nubentes, hujus ut prospiciat liberis primi thori. Neutiquam verò, hic enim unus idemque est, favor nimirum primi matrimonii atque exinde susceptorum liberorum, qui quidem primarius; deinde quoque ambo eò tendunt, ut frenent cupiditatem transundi ad secundas nuptias, quod in jure Civili satis clarum, nec in jure devolutionis negandum, hoc enim superstitionis media, quibus alias facilius conditionem iterum nubendi invenire possit, adimit. Obiectio ista exinde etiam refellitur, quòd *L. 3. §. 5. C. de sec. nupt.* jure Novellarum correctæ, quo cautum, ut statim dissoluto matrimonio liberi proprietatem lucrorum nuptialium consequantur, nec expectandum an secundas nuptias ineant, an verò ab iis abstineant? *Novell. 98. c. 1.* Illud diversum videtur in utroque jure, quòd jus Civile tantum illorum bonorum quæ à defuncto superstes conjux vel ab uno ex liberis acquisivit proprietatem ad liberos transire statuat, nec distinctionem inter mobilia & immobilia faciat; hoc verò Devolutionis ad superstitis conjugis propria bona immo-

immobilia productum fuerit, mobilia vero nullatenus afficiat, sed de iis liberam disponendi facultatem parenti superstiti relinquat, per ea quæ §. 3. hujus capituli late tradidimus.

§. IX.

Origine nostri juris perspecta, ratio ejus indaganda venit, quam Pragmatici in tacito pacto, cui postea consuetudo robur adjicit, ponunt, neque absurdè. Ea enim intentione & animo matrimonium indeque resultantem societatem conjugalem iniisse censentur, ut bona spectabiliora, qualia vel maximè immobilia sunt, quæ inferunt, vel constante etiam matrimonio acquirunt, communibus referent liberis. Nam commune parentum simul ac naturæ vorum, liberis bona tribuit atque eos ad ea admittit *L. 7. §. 1. ff. unde lib.* ex quo voto tacitus consensus haud implicite eliciendus. Tacitum etiam pactum ex eo firmatur, quod non tantum conjuges sibi invicem, sed etiam unus alteri devolutionem remittere queat. *STOCKM. d. tr. c. 4. n. 4.* quod certe neutiquam possent, si ex sola legis dispositione devolutio penderet, per ea quæ de lucris nuptialibus §. 16. *c. 1.* dissertationis nostræ diximus & probavimus.

Ratio nostri
juris indaga-
tur.

§. X.

Jam ad æquitatem; hæc autem à multis isti juri denegatur, imo consuetudo à nonnullis ut irrationabilis, & quod multum iniqui secum trahat, effertur, ideo quia consuetudo quæ legitimam & alimenta aufert ut irrationabilis rejicienda. Sed hoc non obstante, rationabilis ea manet, quamvis non negandum eam duram admodum esse. Quod enim objiciunt consuetudinem, quæ liberos privat legitima ut irrationabilem tollendam, nunquam mihi persuaderi poterit. Legitima enim juris civilis positivi est, *FRANTZK. ad ff. tit. de inoff. testam. n. 22.* ideoque non video quid prohibeat eam contraria Lege in totum tolli vel etiam restringi posse. Quod enim mutationi subja- ceat legitima, vel inde colligendum, quod alia secundum

Æquitas ejus
defenditur.

vetus jus Roman. alia secundum novum fuerit. Nullum
 dubium, quin ea etiam, modo ipsi alimenta haud insint,
 ne quidem repugnante natura, tolli possit, HVG. GROT. *de J.*
B. ac P. lib. 2. c. 7. §. n. 3. atque quo minus, quod in mi-
 lite juris est, etiam in aliis Lege quadam induci possit.
 Nostra profecto ætate tales leges hinc inde extant, quæ
 legitimam auferunt, & nihilominus tamen observantur,
 uti de quibusdam Silesiæ statutis ex SCHICKFVS. *in*
Chron. Siles. l. 3. c. 26. pr. refert MOLLENBEC *ad Schütz*
compend. Lauterbach. tit. de inoff. test. n. 66. Circa alimen-
 ta autem res plane aliter se habet, nam si hæc libe-
 ris salva haud sunt, iis omnino ex bonis devolutis subve-
 niendum, quia in omni dispositione excludente liberos à
 successione & facultatibus parentum, excepta causa alimen-
 torum est *arg. l. 7. ff. de bon. damn. STOCKM. d. c. n. 5.*
 Hæc tamen relaxari vel arctari diversimode possunt, quia
 assignatio alimentorum non consistit in certa quantitate,
 sed eorum æstimatio arbitrio iudicis committitur FIN-
 CKELTH. *obs. 101. n. 2. MENOCH. d. d. J. Q. lib. 2. cas. 70. n. 24.*
 Falso deinde de iniquitate queruntur, quod supersti-
 ti auferret media quibus alias facilius conditionem iterum
 nubendi quarere possit, & perpetuam quasi viduitatem
 ei imponeret. Licet enim non negandum, hoc secunda-
 rium hujus juris finem esse, ne minima tamen inde col-
 ligenda iniquitas, cum jam susceptis liberis explerint natu-
 rale illud desiderium, & communis parentum voti com-
 potes facti, acquiescere potius debent in primo matri-
 monio quam affectare novum, quod sane eo laudabilius,
 quo certius, valde exosa secunda vota esse. Quod qua-
 dam porro inæqualitas inter liberos per Devolutionem
 inducatur, tantum abest ut iniquum sit, ut potius aquis-
 situm, ut liberi primi thori propter incommoda & præ-
 judicia quæ secunda nuptiæ causantur, utpote quæ paren-
 tem à cura & caritate liberorum prioris matrimonii alie-
 nant, imo etiam propter machinationes, calliditates &
 dolosas persuasiones vitricorum & novercarum aliquid
 emo-

emolumenti capiant, quod merito cum incommodis quæ ex fecundis votis sentiunt compensatur. Satis in eo mi-
te est illud jus, cum non stringat nisi volentem, potest,
enim varie illi derogari, pactis, v. gr. antenuptialibus ut
infra planius & plenius dicendum erit.

§. XI.

Ducatus Brabantia est cum vicinis quibusdam regio-
nibus, ubi jus Devolutionis viget, sed nec in Brabantia,
ut vicinas regiones taceam, ejus usus unus idemque est,
præcipue ratione objecti haud conveniunt. Quibusdam
enim in locis tantum afficit feudalia, quod etiam per to-
tum Ducatum propter *Consuetud. feud. sub tit. de success.*
feud. art. 22. 23. & 24. obtinet, quibusdam vero in ditioni-
bus & locis ad allodialia etiam illud jus porrectum est.
Quæ autem ista loca sint, invenies apud *STOCKM. d. rr. c.*
2. qui singulos districtus, qui devolutionem in allodiali-
bus vel agnoscunt, vel respuunt, recenset; quæ ibi latæ di-
cta nec animus, nec otium est transcribere. Illud ad-
dendum autumo, quod etiam modo laudatus *STOCKM.*
d. l. monet, nec Germanis illud devolutionis jus plane in-
cognitum esse; quibusdam enim in locis moribus obser-
vatur, ut mortua matre liberi fiant proprietarii bonorum
immobilium, maritus autem superstes tantum usumfru-
ctum retineat, quæ bona liberis dicuntur affecta, *MYNS.*
§. 0. 31. n. 1. harum etiam consuetudinum mentionem facit
TVLDEN. ad tit. Cod. de dot. promiss. n. 6. Quibus consue-
tudinibus naturam juris Devolutionis, licet nomine eo-
dem haud veniat, delineatam esse, quis non videt? Quæ
autem ista loca sint cum & ipse *MYNSINGERVS* ea non so-
lum non denominet, sed & abrumpens de istis fileat,
quantumcunque etiam impendi operam, explorare haud
potui. Vix tamen procedet quod istis moribus paren-
tes, uti contendit *STOCKMANN. c. 2. n. 10.* unione proli-
um derogare possint; hæc enim pacta non solo paren-
tum unientium, sed & liberorum uniendorum consensu,
ut cætera requisita taceam, absolvuntur, & vel maxime in

Vfus circa ob-
jectum non o-
mnibus in lo-
cis unus idem
que est.

STOCKMANN
MYNSINGERVS
TVLDEN

iis ineundis ponderandum num iis paciscentibus consu-
latur; quod tamen hoc casu vix continget, nisi secun-
di conjugis bona valde superent ea quæ ipsis consuetudi-
nis robore affecta, adeoque si non incrementum, nullum
tamen decrementum exinde sit sperandum.

§. XII.

Quod quibus-
dam casibus
Patris super-
stes inventari-
um conficere
teneatur, rem-
issive tracta-
tur. Quædam
remedia quib-
us consulen-
dum liberis
traduntur.

Quod quidem quilibet usufructuarius non solum reper-
torium conficere, sed quoque cautionem præstare teneat-
ur, primo jam capite plena manu executi sumus. Quibus
vero omnibus oneribus parens superstes exemptus est. Ra-
tiones autem ob quas istis gravaminibus obnoxius haud sit
longa serie §. 16. c. 1. *diff.* nostræ tradidimus & examinavi-
mus, quapropter ne actum agamus & ut brevitati studeam-
us B. L. eo remittimus. Eodem etiam loco casus ex-
ceptos, quando nimirum inventarium conficere teneatur,
enarravimus, quæ omnia commode hic applicari possunt;
ea præcipue limitatio, quod tale conficere debeat, si li-
beri id exigant, in præsentî nostro jure locum habet.
STOCKM. c. 12. n. 3. Sicuti quandoque, si forte dilapidatio-
nis & dissipationis periculum imminet, cautio ut ab eo
exigatur, æquiritatis ratio suadet. Si vero cautio vel nulla,
vel haud sufficiens à parente præstari poterit, aliis salubri-
bus remediis liberis succurrendum. Inter quæ non po-
stremum est inhibitió judicis rei sitæ, ne mancipationes
& oppignorationes permittat, vel operas legis admittat.
Solent etiam quandoque emtores & creditores de pericu-
lo devolutionis certiores reddi. Imo nullum dubium,
quin, circumstantiis suadentibus, bona immobilia paren-
tibus auferri & liberis sub cautione tantum quotannis,
quantî aestimetur usufructus, præstandi addici possint
arg. L. 6. §. 1. de sec. nup. In totum enim arbitrio & reli-
gioni judicis liberis quocumque modo prospiciendi com-
mittitur.

§. XIII.

Alienationes
à parentibus
factæ nullæ

Quamvis autem jus nostrum parentibus ne bona im-
mobilia alienent, nec in præjudicium liberorum quic-
quam

quam agant, vetet; non inde tamen alienationes à parentibus fructuariis factæ irritæ atque nullæ sunt, cum quia *erubescit lex, filios genitoribus castigatores statuere, Novell. 22. n. 24.* (cujus Novellæ verba satis confuse allegat *STOCKM. d. rr. c. 14. n. 4.*) tum quia devolutio à conditione, num parentibus supervivant, nec ne, dependet, usque dum alienationes firma manent. Morte vero parentis subsequuta, alienationes fiunt irritæ, atque liberis datur potestas res vinculo devolutionis affectas à quocunque possessore vindicandi, argumento eorum, quæ de lucris nuptialibus constituta sunt. *L. 3. C. de sec. nupt. d. Novell.* Merito tamen adhibetur limitatio, quam tradunt DD. eos demum rei vindicatione experiri posse, si à parentum abstineant hereditate; alias pro illa parte, qua heres est, repellitur vindicans *arg. L. 14. C. de R. V. & per regulam, quæ traditur in L. 149. ff. d. R. I.* Quæ sententia frustra à quibusdam, (quorum argumenta, quibus eam infringere allaborant, diluit *STOCKM. c. 14. n. 7. & 8.*) in dubium vocatur propter claram *d. l. 14. decisionem.* Imo etiam si pater dixerit, res devolutione affectas, ideoque non suas esse, & se eas alienare ut legitimum administratorem, nihilominus tamen dicta limitatio obtinet per ea, quæ de adventitiis tradit *GLOSS. ad d. l. 14. C. & PINELL. ad L. 1. C. de bon. maternis part. 3. n. 79.* Repellitur autem filius heres hodie, post beneficium inventarii introductum, pro quotitate demum repertorio non confecto, hoc enim factò quantitas, non quotitas spectatur *GLOSS. ad L. fin. §. in computatione C. de jur. deliber.* Imò factò etiam inventario non semper pro quantitate repellendum, sed potius attendendum esse, qualis portio, utrum quotitativa, an quantitativa ei magis conducatur non absque ratione contendit *PINELL. d. l. n. 40.* Quantitas autem, quæ excedit legitimam, consideratur, hujus enim ratione nullam patitur deminutionem, quoniam eam sine ullo gravamine habere debet. *GLOSS. d. l.* Jam dicta autem procedunt, si liberi se ultro vel verbis, vel gestione pro herede, vel denique immixtione

non sunt, sed à liberis revocantur post mortem parentum nisi heredes illorum existant.

bonorumque apprehensione heredes declaraverint, ratione enim bonorum devolutorum nullam metuunt repulsam, cum quia illa à consuetudine, non à patre, habent, tum quia ex retentione rerum devolutarum pro heredibus haud habentur.

§. XIV.

Bona devoluta non imputantur in legitimam.

In tantum autem liberi bona devoluta precipua habent, ut nequidem imputentur in legitimam, idque indistincte affirmare ausim cum KINSCHOTIO *Resp. dy.* quæ etiam opinio supremi Concilii Brabantia sententiâ, quam refert modo laudatus KINSCHOTIVS, firmatur. Mihi enim verisimile, quod STOCKMANNVS tradit, ea in legitimam imputari, si post mortem parentis liberi in aliis bonis heredes existant *c. 15. n. ult.* haud videtur; nec quod ex COVARVVIA refert, quod ipsorum portio pro parte diminui debeat, & quod hereditatis partem acceptare & reliquam quæ in onere consistit, repudiare, nequeant, huc applicabile est. Jam dicta enim rectè se haberent si bona devoluta hereditatis essent pars, sed cum hoc neutiquam verum, sed potius separatim liberorum constituant patrimonium, perdunt prolata omnino officium suum. Si enim hereditatis essent pars, illa retinere liberi & à cetera hereditate abstinere non possent, quod tamen STOCKM. *d. l.* ambabus largitur. Ex hisce dictis facile quilibet colliget, quid de quaestione an parentis valeat dispositio de bonis devolutis, cum oblatione, ut eam filius patiat, vel sola legitima contentus sit? sentiendum, nimirum patrem talem in præjudicium liberorum vel maximè vergentem minime condere posse dispositionem, utpote quæ insuper in fraudem consuetudinis fieret.

§. XV.

In subsidium demum ad as alienum à parentibus contractum

Ex eo quod liberi devolutarii pro heredibus haud habeantur, sequitur, quod & as alienum à parentibus contractum regulariter sustinere non debeant. Ad hoc enim heres mobilis, qui est superstes conjux, tenetur. Nam solutio debitor

bitorum annexum onus successione in mobilia est, ita, ut heres mobiliū nequidem ad divisionem provocare queat, sed in solidum obligetur. Excussis vero heredis mobiliaris bonis, cujus etiam immobilibus non parcitur, nec dum Creditoribus satisfactum, heres bonorum immobilium excutiendus, atque si hujus etiam bona non sufficiant, ad devoluta denique deveniendum ex iisque id, quod restat, supplendum; quia nihil potest dici devolutum, nisi solutis prius debitis, cum bona non intelligantur, nisi deducto are alieno *l. 39. §. 1. ff. de V. S.* Morem autem ut prius heres mobiliaris, dein immobilis, & denique devolutarii liberi conveniantur & debita persolvi cogantur à modo exequendi, jure Civili Romano *L. 15. §. 12. ff. de rejud. L. fin. §. 4. C. de bon. que liberis. prescripto*, desumptum esse, quis ignorat? Probe tamen tempus quo nomina sunt contracta discernendum. Si enim durante matrimonio, vel ante, as alienum susceptum, omnino ad id sustinendum, in subsidium demum devolutarii tenentur; si vero post dissolutum matrimonium & tempore quo bona jam devolutione affecta, non aliter obstricti sunt, quam si se ultro parentum hereditati immisceant, vel heredes existere quocunque modo declaraverint. *STOCKM. d. tr. c. 13.*

tractum tenentur liberi, tantum autem ad id quod ante vel, constante matrimonio susceptum.

§. XVI.

Restat ut brevibus modis, quibus juri Devolutionis derogatur, recensamus & examinemus. Eorum autem alii sunt expressi, alii taciti: illos prius videbimus. Derogatur ita primo devolutioni, si mutuo consensu conjuges sibimet ipsis devolutionem remittunt; idque sit vel pactis nuptialibus, vel constante matrimonio, testamento reciproco, vel denique quocunque pacto, quod conjuges inire solent. Alter modus expressus est si unus conjugum alteri devolutionem remittat, quamvis hic eum retro ab ea immunem haud reddat. Ratio utriusque modi in tacito pacto, quo nititur devolutio, ponitur, quare merito obtinet regula *L. 35. ff. de R. J.* Quamvis autem hactenus dicta propter

Modi, quibus Devolutioni derogatur, recensentur. Quorum alii expressi, taciti alii

pter observantiam fori, de de qua unanimiter omnes testantur pragmatici STOCKM. c. 9. n. 3. extra omnem dubitationis aliam posita sint; non ideo tamen negandum, hanc sententiam, non attenda contraria praxi propter præjudicium liberis, quorum favore jus Devolutionis introductum, inde resultans & per ea, quæ §. XVI. c. 1. supra tradidimus, valde periclitari posse. Tacite autem quomodo fiat derogatio, nunc videndum: fit vero si contrarium quicquam devolutionis naturæ, vel in testamento; vel pactis nuptialibus, vel quocunque alio modo ordinatum sit, v. g. si uni ex liberis plus vel minus relictum, quam alias secundum devolutionis regulas habere debeat, vel detur facultas superstiti conjugi, res devolutioni obnoxias alienandi STOCKM. d. c. u. 9. eadem enim vis faciti, quam expressi L. 4. §. 3. ff. de pact. quibus tamen casibus non in totum sed in tantum, quoad illum effectum, cui derogatum, devolutionem suspendi rectissime contendit STOCKM. d. c. u. 10. ubi præter enarratos modos paucos, multis tamen dubiis involutos, quos vel approbat, vel rejicit, invenies.

§. XVII.

Cessat etiam ob renunciationem filia. Cessat etiam Devolutio ob renunciationem filia, etiam si sit minorennis, in gratiam filiorum secundi thori. Et quamvis hæc sententia ideo periculosa quibusdam videri posset, quod renunciationes successionum valde improbatæ; hoc tamen non obstante, nostra opinio stat firma. Ut enim taceam, quod renunciationes moribus Belgicis omnino validæ sint, licet juramento, quod exigit Pontifex, c. 2. de pact. in b. haud firmata, id quod GROENWEG. de LL. abrog. ad L. 3. C. de collat. n. 3. & omnes pragmatici, quos magno numero recenset STOCKM. c. 18. uno ore affirmant; saltem moneo, devolutionem nullam esse successionem, atque ab hujus naturâ valde discrepare; ceu supra satis abunde demonstratum, ideoque argumenta à prohibita successionis renunciatione desumpta hîc commode applicari haud posse. Ponit STOCKMANNVS diversos casus, quibus

quibus renunciatio fit, sed circa secundum aliquid monendum esse, autumo. Statuit enim, quod filia renuncians successioni, simul etiam devolutioni renunciasset censetur. Sed vix eo inducor, ut hoc credam, cum quia devolutio separatim quid à successione, tum quia renunciaciones; ut odiosa, ita strictissimæ interpretationis, quapropter de re ad rem, de casu ad casum haud extendenda. *MVSCVL. de success. convent. Membr. 2. Class. I. Concl. 6. lit. D. n. 254.* Renunciationem autem demum, dote constituta convalescere putat *STOCKM. c. 19.* Verum; quamvis *DD.* in renunciatione successione, ut dos constituatur, secundum *c. 2. de pact. in bto* requiri, existiment: (cujus asserti contrarium merito tenent *COVARR. ad d. c. 2. p. 3. S. 2. n. 7. & FACHIN. L. 3. Controv. c. 24.* quia juramentum, quod in dispendium salutis aeternæ haud redundat, omnino servandum; decisio enim *d. c.* non in dote constituta, sed religione juramenti fundatur; tum, quoniam diversa sunt successio & dos, quam, licet exclusa a successione, tamen exigere à patre, vel fratre potest. *L. fin. C. de dot. prom. l. 19. ff. de R. N.*) valde tamen dubito, an hæc sententia in devolutione, licet eam in successione renunciatione admittam, obtineat. Renunciatione enim successione, se omnibus bonis abdicat, adeo, ut ei alimenta haud supersint; quibus tamen, si careat, multis periculis & ignominiiis exponitur; huic malo medendo, ad renunciationem, ut dos constituatur, necessariò requirunt, (quibus tamen non adstipulor) quippe quæ filiabus suppeditat alimenta atque eorum loco est. *TIRAQUELL. de jur. primog. q. 62. n. 5. MVSCVL. d. l. concl. 4. lit. B. n. 142.* In devolutionis verò renunciatione tale quid neutiquam verendum, cum certis tantum, non omnibus renunciet bonis, in quæ, ut succedere possit, nihil est, quod prohibeat. Nullius momenti est, quod objicit, alias talem renunciationem, nullam causam habentem, parere exceptionem doli; satis enim causa est in fide data, voluntate contrahentium atque in negotio subjecto. *HVB. ad tit. ff. de condict. sine caus. n. 6.*

les autem renunciaciones à filiabus in gratiam filiorum secundi thori facta, ut plurimum in conservationem & splendorem familiarum fiunt, bonis enim in agnatione conservatis illustriores familia redduntur, inde sequitur, filiis secundi thori morte functis, eas, non obstante renunciacione ad bona devoluta admitti, hæc enim semper habet implicitam conditionem, si res in eodem statu maneat, nec decesserint ii, in quorum favorem renunciatum TIRACVELL. d. tr. Q. 86. STREUV. Syntagm. J. C. Ex. 38. tb. fin. Quin & filii juri Devolutionis valide renunciare queant, non video, quid obstat.

§. XVIII.

Conclusio.

Atque hæc sunt quæ impræsentiarum de satis ardua JURIS DEVOLUTIONIS materia proponere mecum animo constitui. Restaret quidem; ut quaestionem, an nimirum ipse Ducatus Brabantia juri Devolutionis subiectus sit? examinem; Verùm cum non solum STOCKMANNVS cap. ult. sed & autor tractatus *Bouclier d'Etat & de Justice art. præcipue. 4.* eam à capite ad calcem usque examinatam fusissime & doctissime decidant, B. L. potius illuc remittere, quam ibidem dicta hinc repetere volo. Votorum summa meorum est, ut cedant hi mei labores in Summi Numinis gloriam, quippe quæ omnium mearum actionum manebit primarius.

F I N I S.

COROLLARIA.

- I. Ut parentes liberis alimenta præsent, honestatis potius quam necessitatis est.
- II. Qui proscripsum occidit in conscientia tutus & apud Deum excusatus est, pro ministro enim publico habetur.
- III. Illud Theodoti: causam difficultatis juris & paucitatis verorum *Sciorum non humana nature, quotidie novas for-*

mas

mas parturientis, inconstantiam, sed scripturientium la-
siviam & librorum hinc enascentium copiam, quibus ve-
hendis onerariae aliquot naues haud sufficerent, verum esse,
nostra praeprinis etate experimur.

- IV. Quamvis avaritia in S. Codice passim vituperetur atque
radix & fundamentum omnis mali vocetur; nullus ta-
men dubito affirmare dari & avaritiam honestam hanc-
que multorum bonorum basin esse.
- V. Juris circa patriam potestatem autorem Romulum non
consuetudinem quandam (ut vult Ulpianus L. 8. ff. de his
qui sui vel alien.) vero verius est.
- VI. Accurate loquendo aquae & ignis interdictione jus Ci-
vilitatis non amittitur, sed factio cui interdictum proprio.
Verius etiam quod deportatio in ejus locum haud successerit.
- VII. Non opus habuisset Imp. Justinianus terminos puberta-
ti praefigere, siquidem jam dudum ante ipsum anni XII.
& XIV. in jure recepti erant. Elucet ex eo quam rudis
Tribonianus in antiquitatibus fuerit, & ambo dum illam
inde coram factam corporis indagacionem & inho-
nestam observationem (que nunquam Romanis usitata
fuit) abolere student, cum umbra dimicare videntur.
- IX. Si sine legitima hereditatis vel bonorum pars, nolim in-
distincte affirmare.
- IX. Condictio ob turpem causam aequae dativa est ac conditio
furtiva.
- X. Sententia superstitem remanere adhuc animo junctum cum
defuncto conjuge explosa est.
- XI. In feudum, sive proprium sive improprium, mobilia dari
posse, atque pecuniam ex feudo redactam feudalem esse, ex
jure feudali qui probare conantur, in caelum jaculantur.

- XII. In immemoriali præscriptione titulum & b. f. requiri verius.
- XIII. Regalia formata, que jam competunt privato, 30. vel 40. annorum præscriptione acquiruntur.
- XIV. An gradualis an linealis successio præferenda, Problema esto.
- XV. Soli Imperatori & Vicariis Imperii jus Academiæ erigendi competit, nec unquam Ordinibus Imperii hoc referatum communicatum fuit.
- XVI. Collegium, cui DD. creandi & similia jura concessa sunt, si privilegio isto abutatur, renuntiando forte indignos vel ratione profectuum vel ob maculam infamiæ, qua ipsius fama aspersa, posse privilegio suo privari, tantum abest ut negem, ut nequidem si dirio vel civitas talem bonum recipere recuset, justam hac dere querendi causam habere statuam.
- XVII. Rex Romanorum non habet potestatem nisi subordinatam.
- XVIII. Cognitio delicti in via publica commissi non ei qui regalia circa vias habet, sed domino territorii, qui merum imperium habet, competit.

Erfurt, Diss., 1725-26

ULB Halle

005 367 786

3

VD18

6426. 15. 1
3A
DISSERTATIONEM INAVGVRALEM JVRIDICAM,

SISTENTEM

**JVS DEVOLVTIONIS
IN BRABANTIA VSITATVM,
IN JVRE CIVILI RADICATVM,**

vulgò
Das Abwälzungs-Recht,

MAGNIFICO RECTORE VNIVERSITATIS
AC PRO-CANCELLARIO,
REVERENDISSIMO ET PER-ILLVSTRI DOMINO,
DOMINO

**CHRISTOPHORO IGNATIO
DE GVDENVS, J. V. D.**

DENOMINATO CONFIRMATO ET PROXIME CONSECRANDO SVFFRAGANEO
ERFORDIENSI ET EPISCOPO ANEMORIENSI, INSIGNIS ECCLES. COLLEG. S. SEV.
CAN. CAP. ET SCHOLAST. EMINENT. AC CELSISS. PRINC. ELECT. MO-
GVNT. CONSIL. ECCLESIAST. EIVSDEMQUE PER THVRING.
IN SPIRIT. SIGILLIFERO,

EX CONSENSV ILLVSTRIS FCTORVM ORDINIS,
SVB PRÆSIDIO OMNIPOTENTIS
PRO SVMMIS IN VTROQUE JVRE HONORIBVS
RITE CAPESSENDIS,

H. L. Q. C.

DIE III. JVNII A. O. R. M DCC XXVI.

PVBLCO ERVDITORVM EXAMINI SVBMITTIT
AVTOR

JOANNES HENRICVS Meieri
Erfürth.

ERFORDIÆ, Typis GROSCHLIANIS, Acad. Typogr.